

SAM FUND MILJØ MENN ESKER

BÆREDYGTIGHEDSRAPPORT
2025

HUSTØMRERNE ///

VI ØNSKER AT VÆRE EN
FOREGANGSVIRKSOMHED
I BYGGEBRANCHEN

1

Indledning

Strategisk retning for Hustømrernes bæredygtighedsarbejde	6
Redegørelse for samfundsansvar jf. årl §99A	8
	10

2

Kompetencer

Interview med adm. direktør Ole Sand Petersen	18
Tjekliste for bæredygtighedsstandarder	20
Det er vi særligt gode til	22
	24

3

Bæredygtige tiltag og opfølgning

Bæredygtige tiltag	38
Ærlighed og gennemsigtighed i bæredygtighedsarbejdet	40
Nye bæredygtige initiativer	42
	46

4

Social bæredygtighed og arbejdsmiljø

Interview med arbejdsmiljøansvarlig Christian Bødker	48
Arbejdsmiljø og trivsel som en del af strategien	50
Interview med proces- og udviklingschef Sanne Johnsen	52
Sociale aspekter af bæredygtighed	54
Lærlinge	56
	60

5

Opsummering og fremtidsperspektiv

Opsummering og fremtidsperspektiv	62
	64

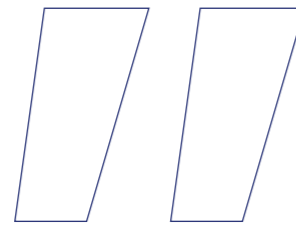

1

INDLEDNING

Bæredygtighed skal i endnu højere grad integreres i den måde, virksomheden udvikler sig på.

STRATEGISK RETNING FOR HUSTØMRERNES BÆREDYGTIGHEDSARBEJDE

AF THOMAS DUEDAHL, ADM. DIREKTØR I JBH ENTREPRISE & KONCERNDIRECTØR I JBH GRUPPEN

I 2025 har vi etableret JBH Entreprise, som samler administrationen på tværs af JORTON og Hustømmerne. Det giver et fælles organisatorisk fundament og bedre muligheder for at arbejde mere struktureret og målrettet med udvikling – samtidig med at Hustømmernes stærke faglige og lokale forankring bevares.

Som administrerende direktør i JBH Entreprise har jeg det overordnede ansvar for den strategiske retning i begge selskaber. For Hustømmerne betyder det, at bæredygtighed i endnu højere grad skal integreres i den måde, virksomheden udvikler sig på – med respekt for den produktionsnære kultur og det håndværksmæssige fundament, der kendetegner forretningen.

Denne rapport markerer første gang Hustømmerne samler og synliggør sit bæredygtighedsarbejde. Det gør vi, fordi bæredygtighed i stigende grad er en forudsætning for at drive en ansvarlig og konkurrencedygtig håndværksvirksomhed. Kravene fra bygherrer, rådgivere og samarbejdspartnere bliver tydeligere, og forventningerne til dokumentation og gennemsigtighed vokser.

Hustømmerne har gennem mange år arbejdet med kvalitet, korrekt udførelse, lang levetid og ordentlige forhold som en naturlig del af hverdagen. Det er værdier, der i dag udgør kernen i bæredygtighedsbegrebet. Med denne rapport tager vi næste skridt: fra praksis og erfaring til større systematik og tydeligere prioriteringer.

Denne første rapport er derfor et ærligt udgangspunkt. Den viser, hvor Hustømmerne står i dag, og peger frem mod de områder, hvor vi skal styrke vores indsats. Den skal fungere som et fælles referencepunkt – internt i organisationen og i dialogen med vores samarbejdspartnere.

Bæredygtighedsarbejdet er ikke afsluttet med denne rapport. Det er tværtimod begyndelsen på en mere struktureret og synlig udvikling, hvor faglighed, ansvarlighed og langsigtet forretningsmæssig fokus går hånd i hånd.

JBH GRUPPEN

JBH ENTREPRISE

BOLIGBETON

JORTON

HUSTØMRERNE

JBH Gruppen er en koncern bestående af nogle af Danmarks mest erfarne bygge- og entreprenørvirksomheder. JBH Entreprise er et ledelses- og administrationselskab for JORTON og Hustømmerne, der er etableret i 2025.

REDEGØRELSE FOR SAMFUNDSANSVAR JF. ÅRL § 99A

Forretningsmodel

Hustømjerne A/S er et af Danmarks største tømrerfirmaer med cirka 300 medarbejdere. Vi dækker det meste af Danmark med baser i Aarhus, Aalborg, Aabenraa, Kolding og Odense og vi har over 100 år på bagen.

I vores virksomhed har kvalitet altid været et kernelement i vores arbejde. Men kvalitet betyder mere end at stille med et færdigt og veltømt resultat.

Kvalitet handler for os om, at gøre de rigtige ting, både for byggesagen og vores medmennesker. Eller med andre ord: At spille hinanden bedre som mennesker, både medarbejdere og samarbejdspartnere, samt at følge med udviklingen i branchen, uden at miste det traditionelle håndværk.

Hertil er det vores pligt at passe på og tage ansvar for vores omgivelser undervejs. For vi bygger ikke i en boble, men som en aktiv medspiller, der ønsker at bidrage til en sund samfundsudvikling gennem godt byggeri og gode jobs.

I 2025 etablerede JBH Gruppen administrations- og ledelses-selskabet, JBH Entreprise, som varetager vores og vores søsterselskab, Hustømrrernes, administrative og ledelsesmæssige funktioner. Det betyder, at vores administration håndteres effektivt, så vi kan fokusere på det, vi er bedst til: at levere byggeri i høj kvalitet, tæt på kunder, projekter og lokalsamfund.

Menneskerettigheder

RISICI

Hustømjerne anerkender FN's menneskerettigheder som et grundlæggende udgangspunkt for vores aktiviteter. Som entreprenør og arbejdsgiver er vi opmærksomme på, at vores arbejde – både direkte og gennem samarbejdspartnere – kan have indflydelse på menneskerettighederne.

Den primære risiko relaterer sig til vores leverandørkæde, hvor der kan forekomme tilfælde, hvor nationale lovgivninger eller internationale standarder ikke overholdes. Dette omfatter blandt andet arbejdstagerrettigheder, diskrimination og generelle arbejdsforhold.

Derudover er der en risiko for, at barrierer til arbejdsmarkedet kan begrænse lige muligheder for bestemte grupper, herunder personer med anden baggrund, begrænset uddannelse eller svag tilknytning til arbejdsmarkedet.

Risikoen vurderes dog som begrænset, da Hustømjerne opererer nationalt og primært samarbejder med danske leverandører samt i mindre omfang europæiske samarbejdspartnere. Inden for disse geografier er der generelt stærke lovgivningsmæssige rammer, som understøtter beskyttelsen af menneskerettighederne.

POLITIK

Hustømjerne overholder gældende lovgivning og relevante overenskomster og arbejder aktivt for at sikre respekt for menneskerettighederne i hele værdikæden.

Vi stiller krav til vores samarbejdspartnere og leverandører om at efterleve gældende regler samt internationale konventioner, herunder FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder. Dette indebærer blandt andet respekt for arbejdstagerrettigheder, forbud mod diskrimination samt ordentlige arbejds- og ansættelsesforhold.

Samtidig arbejder vi ud fra en grundlæggende tilgang om lighed og respekt mellem mennesker. Hos Hustømjerne skal alle – uanset køn, baggrund eller livssituation – mødes som ligeværdige kollegaer.

Vi har desuden fokus på at fremme mangfoldighed og inklusion på arbejdspladsen, herunder at skabe bedre adgang til byggebranchen for grupper, der traditionelt er underrepræsenterede.

HANDLING

I regnskabsåret har Hustømjerne fastholdt en konsekvent tilgang til ansvarlig leverandørstyring. Vi har løbende haft dialog med vores samarbejdspartnere om vigtigheden af at overholde vores etiske retningslinjer og sikre respekt for menneskerettighederne.

Derudover har vi fortsat arbejdet med at sikre transparens i vores værdikæde, herunder ved at prioritere samarbejdspartnere, som opererer inden for EU og dermed er underlagt fælles standarder og regulering.

Hustømjerne har desuden siden 2021 været en del af en international sustainability assessment, hvor data fra leverandører og

producenter indsamles for at sikre overholdelse af relevante bæredygtighedsmål i værdikæden. Denne praksis er videreført uændret i regnskabsåret.

Samtidig har vi arbejdet målrettet med at skabe inkluderende adgang til arbejdsmarkedet. Dette sker blandt andet gennem samarbejde med uddannelsesinstitutioner og organisationer samt ved at tilbyde lærepladser, praktikforløb og alternative ansættelsesformer.

Vi har fortsat indsatsen med at inkludere lærlinge og praktikanter, herunder personer på kanten af arbejdsmarkedet, eksempelvis med sproglige udfordringer eller utraditionel baggrund. Gennem mentorordninger, sidemandsoplæring og fokus på faglig og personlig udvikling arbejder vi for at skabe varige tilknytninger til arbejdsmarkedet.

Derudover arbejder vi aktivt for at øge diversiteten i branchen, herunder ved at synliggøre rollemodeller og inspirere flere kvinder til at vælge en karriere inden for byggeriet.

RESULTATER

Vores fortsatte fokus på samarbejde med danske og europæiske leverandører har bidraget til at sikre en stabil og ansvarlig værdikæde med høj grad af overholdelse af gældende standarder.

Gennem samarbejde med uddannelsesinstitutioner og organisationer har Hustømjerne haft succes med at tiltrække og udvikle dygtige og engagerede unge mennesker, som ellers kunne have haft vanskeligt ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Vi har beskæftiget 44 lærlinge, hvilket ligger over virksomhedens målsætning og understøtter vores rolle som aktiv bidragyder til uddannelse af fremtidens faglærte arbejdskraft.

Samtidig har vores indsats for inklusion og mangfoldighed bidraget til, at flere medarbejdere med forskellige baggrunde er blevet en del af Hustømjerne. Vi oplever, at dette styrker både arbejdsmiljø, faglighed og virksomhedens samlede performance.

Derudover ser vi en stigende interesse fra underrepræsenterede grupper, herunder kvinder og unge med anden baggrund, hvilket indikerer, at vores indsats på området har en positiv effekt.

FORVENTNINGER TIL ARBEJDET FREMOVER

Hustømjerne vil fortsat have fokus på at sikre respekt for menneskerettighederne i hele værdikæden. Vi vil opretholde dialogen med vores samarbejdspartnere og løbende vurdere vores processer for at sikre, at de lever op til gældende krav og forventninger.

Derudover vil vi fortsætte arbejdet med at fremme mangfoldighed og skabe inkluderende adgang til arbejdsmarkedet. Vi vil styrke samarbejdet med uddannelsesinstitutioner og relevante aktører samt fastholde et højt niveau af lærlinge og praktikanter i organisationen.

Målet er fortsat at bidrage til en branche, hvor flere får mulighed for at udvikle sig og skabe en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Miljø- og klimaforhold

RISICI

Hustømmerne udfører bygge- og serviceopgaver, hvor der er en iboende risiko for påvirkning af miljø og klima. Dette omfatter blandt andet materialeforbrug, affald, transport samt energiforbrug i forbindelse med byggepladsdrift.

Som fagentreprenør har vi ikke altid direkte indflydelse på materialevalg eller de overordnede projektrammer, men vores udførelse og planlægning har væsentlig betydning for ressourceforbrug, spild og kvalitet.

Derudover er der en risiko knyttet til manglende datagrundlag for opgørelse af klima- og miljøpåvirkning. Hustømmerne er fortsat i en opbygningsfase, hvor struktur og systematik i dataindsamling udvikles.

POLITIK

Hustømmerne arbejder ud fra en grundlæggende tilgang om, at kvalitet i udførelsen er et centralt bidrag til bæredygtighed. Holdbare løsninger, korrekt montage og god planlægning er afgørende for at minimere ressourceforbrug og sikre lang levetid.

Vi har fokus på at reducere spild, optimere arbejdsgange og sikre ansvarlig håndtering af materialer på byggepladsen. Samtidig indgår arbejdsmiljø som en integreret del af vores tilgang, da sikre og velplanlagte processer bidrager til både bedre kvalitet og lavere miljøpåvirkning.

I år udgiver Hustømmerne sin første bæredygtighedsrapport. Denne danner grundlag for at skabe et bedre overblik over vores indsatser og styrke arbejdet med miljø- og klimaforhold fremadrettet.

HANDLING

I regnskabsåret har Hustømmerne haft fokus på at styrke struktur og systematik i arbejdet med bæredygtighed. Udgivelsen af vores første bæredygtighedsrapport er et vigtigt skridt i retning af at skabe et mere solidt datagrundlag og øget transparens.

I den daglige drift arbejder vi konkret med at reducere spild og fejl gennem bedre planlægning, kvalitetssikring og optimering af arbejdsgange. Dette omfatter blandt andet fokus på materialeflow, korrekt montage og løbende læring fra tidligere projekter.

Vi har desuden øget fokus på dokumentation og materialekontrol, særligt i forbindelse med projekter med skærpede krav, herunder certificeringsordninger som DGNB. Dette har bidraget til at styrke vores interne struktur og samarbejde med leverandører.

Som en del af JBH Entreprise ser Hustømmerne ind i en ny fase, hvor organisationen styrkes, herunder inden for KMA-området. Dette forventes at bidrage til en yderligere professionalisering af arbejdet med miljø og klima.

RESULTATER

Hustømmerne har i regnskabsåret taget de første væsentlige skridt mod en mere struktureret tilgang til bæredygtighed, herunder etablering af et samlet overblik gennem vores første bæredygtighedsrapport.

I den daglige drift har vores fokus på planlægning, kvalitet og korrekt udførelse bidraget til at reducere spild, fejl og unødvendig ressourceforbrug på projekterne.

Samtidig oplever vi, at øgede dokumentationskrav og samarbejde på tværs af projekter har styrket vores interne processer og bevidsthed om miljø- og klimaforhold.

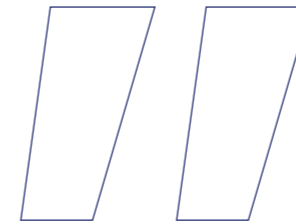
Selvom datagrundlaget fortsat er under opbygning, ser vi tydelige tegn på, at en mere systematisk tilgang understøtter både bedre kvalitet og en reduktion af miljøpåvirkningen.

FORVENTNINGER TIL ARBEJDET FREMOVER

Hustømmerne vil i de kommende år have fokus på at styrke datagrundlaget for klima- og miljøpåvirkning, så vi i højere grad kan måle og dokumentere effekten af vores indsatser.

Vi forventer samtidig, at tilknytningen til JBH Entreprise vil bidrage til et løft af organisationen, herunder en styrkelse af KMA-arbejdet og en mere systematisk tilgang til bæredygtighed.

Derudover vil vi fortsætte arbejdet med at reducere spild, optimere arbejdsgange og sikre høj kvalitet i udførelsen, da dette er blandt de mest effektive måder, hvorpå vi som fagentreprenør kan bidrage til en mere bæredygtig byggebranche.

Hustømmerne arbejder ud fra en grundlæggende tilgang om, at kvalitet i udførelsen er et centralt bidrag til bæredygtighed

Sociale forhold og medarbejderforhold

RISICI

Byggebranchen er forbundet med en øget risiko for fysisk nedslidning, arbejdsulykker samt påvirkninger af det psykiske arbejdsmiljø. Disse forhold kan have betydning for medarbejdernes trivsel, sikkerhed og langsigtede arbejdsevne.

Hustømrerne har derfor et vedvarende fokus på at forebygge ulykker og reducere både fysiske og psykiske belastninger i arbejdet. Et sikkert og sundt arbejdsmiljø er en forudsætning for at kunne tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere.

POLITIK

Det er Hustømrerens politik at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø for alle medarbejdere – både fysisk og psykisk.

Vi arbejder for, at alle medarbejdere har de nødvendige kompetencer og kendskab til interne procedurer, samt adgang til relevante sundheds- og pensionsordninger. Gennem vores pensionsordninger er alle medarbejdere tilknyttet en sundhedsordning, som blandt andet omfatter behandling, forebyggelse og rådgivning.

Derudover tilbyder vi individuelle seniorordninger, som understøtter en fleksibel og værdig overgang fra arbejdsliv til pension.

HANDLING

I regnskabsåret har Hustømrerne haft fokus på at styrke det psykiske arbejdsmiljø. For første gang har vi afholdt trivselsworkshops med fokus på medarbejdernes trivsel og arbejdsglæde. Initiativet blev taget rigtig godt imod og har bidraget til øget dialog om det psykiske arbejdsmiljø.

Samtidig arbejder vi løbende med at sikre et højt niveau af sikkerhed og kvalitet i det daglige arbejde gennem planlægning,

struktur og klare arbejdsgange. Dette bidrager til at reducere både risikoen for ulykker og uheldsmæssige belastninger.

Alle medarbejdere har fortsat adgang til sundhedsordning gennem pensionsordningen, hvilket sikrer hurtig adgang til behandling og rådgivning ved behov.

RESULTATER

Initiativerne har bidraget til øget fokus på både fysisk og psykisk trivsel blandt medarbejderne. Særligt trivselsworkshoppen har styrket dialogen om det psykiske arbejdsmiljø og skabt større opmærksomhed på trivsel i hverdagen.

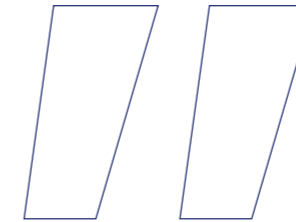
Samtidig sikrer sundhedsordningerne fortsat, at medarbejderne har adgang til forebyggende og behandlende tilbud, hvilket understøtter en hurtig tilbagevenden til arbejdet ved sygdom eller skader.

Hustømrerne oplever generelt, at fokus på arbejdsmiljø og trivsel bidrager positivt til både medarbejdertilfredshed og fastholdelse.

FORVENTNINGER TIL ARBEJDET FREMOVER

Hustømrerne vil fortsætte arbejdet med at styrke medarbejdertrivsel og arbejdsmiljø. Vi forventer at videreføre og videreudvikle trivselsworkshops og andre initiativer med fokus på det psykiske arbejdsmiljø.

Derudover vil vi fortsat have fokus på sikkerhed, forebyggelse og sunde arbejdsvilkår, så vi sikrer et bæredygtigt arbejdsliv for vores medarbejdere.

Vi har haft særligt fokus på at forbedre logistik, adgangsveje og materialeflow for at reducere bevægelsesrelaterede arbejdsskader

Arbejdsmiljø og sikkerhed

RISICI

De største risici i byggebranchen er arbejdsulykker og fysisk nedslidning, særligt i forbindelse med tunge løft, gentagne bevægelser og arbejde under varierende forhold på byggepladsen. Derudover kan uheldsmæssig pladsindretning, adgangsveje og materialeflow øge risikoen for bevægelsesrelaterede skader såsom vridd, forstrækninger og slag.

Manglende fokus på arbejdsmiljø og sikkerhed kan medføre øget sygefravær, lavere trivsel og reduceret arbejdsevne. Hustømrerne har derfor et kontinuerligt fokus på at forebygge ulykker og skabe sikre og sunde arbejdsforhold.

POLITIK

Hustømrerens politik er at forebygge arbejdsulykker, reducere nedslidning og sikre et sikkert arbejdsmiljø for alle medarbejdere.

Vi arbejder systematisk med arbejdsmiljø gennem vores Kvalitet-, Miljø- og Arbejdsmiljøfunktion (KMA), hvor vi løbende måler og analyserer på sygefravær og arbejdsulykker. Målet er at reducere både antallet af ulykker og sygefravær.

Arbejdsmiljø og sikkerhed er en integreret del af vores daglige drift og kommunikerer løbende til alle medarbejdere gennem interne kanaler og ved opstart af nye ansættelser.

HANDLING

I regnskabsåret har Hustømrerne arbejdet målrettet med at styrke arbejdsmiljøindsatsen gennem øget dialog, systematik og tilstedeværelse på byggepladserne.

Ved opstart af nye projekter gennemføres arbejdspladsvurderinger (APV-dialoger), hvor risici identificeres og håndteres i forhold til de konkrete arbejdsopgaver. Der følges løbende op gennem dialog og byggepladsbesøg, hvilket bidrager til tidlig identifikation af udfordringer og hurtig handling.

Vi har haft særligt fokus på at forbedre logistik, adgangsveje og materialeflow for at reducere bevægelsesrelaterede arbejdsskader. Samtidig arbejder vi med at sikre, at tekniske hjælpemidler er tilgængelige og anvendes korrekt på byggepladserne.

Arbejdsmiljøindsatsen understøttes af løbende kommunikation via vores medarbejderapp, hvor ny viden, krav og erfaringer deles på tværs af organisationen.

Som en del af JBH Entreprise forventes Hustømrerne desuden at styrke organisationen yderligere, herunder en udbygning af KMA-området, som vil bidrage til en mere systematisk og datadrevet tilgang til arbejdsmiljø og sikkerhed.

RESULTATER

Hustømrerne har i regnskabsåret haft et samlet sygefravær på 5,01%, sammenlignet med 3,79 % året før. Udviklingen vurderes som negativ i forhold til det fastsatte mål om et sygefravær under 4 %.

Antallet af arbejdsulykker med fravær på mere end én dag udgjorde 22, sammenlignet med 21 året før. Resultatet er ikke tilfredsstillende i forhold til målsætningen om maksimalt 5 ulykker årligt.

Årets fravær som følge af arbejdsulykker udgjorde 0,61 % af de samlede arbejdstimer mod 0,26 % året før.

Stigningen i arbejdsulykker har givet anledning til øget fokus på bevægelsesrelaterede skader og har tydeliggjort behovet for forbedringer i pladsindretning, adgangsveje og materialehåndtering.

Samtidig har øget dialog, byggepladsbesøg og involvering af medarbejdere bidraget til en styrket sikkerhedskultur. Der opleves et større engagement og ejerskab til arbejdsmiljøet blandt medarbejderne, og den løbende indsats har forbedret opmærksomheden på risici i hverdagen.

FORVENTNINGER TIL ARBEJDET FREMOVER

Hustømrerne vil fortsætte arbejdet med at styrke sikkerhedskulturen og reducere antallet af arbejdsulykker. Fremadrettet vil der være særligt fokus på at forebygge bevægelsesrelaterede skader gennem forbedret planlægning, pladsindretning og brug af tekniske hjælpemidler.

Vi forventer samtidig, at tilknytningen til JBH Entreprise vil bidrage til en yderligere professionalisering af KMA-arbejdet og styrke vores evne til at arbejde systematisk og datadrevet med arbejdsmiljø og sikkerhed.

Derudover vil vi fortsætte med at udvikle kompetencer hos ledere og medarbejdere samt fastholde en tæt dialog på byggepladserne, så arbejdsmiljø og sikkerhed forbliver en integreret del af den daglige drift.

Antikorruption

RISICI

Hustømmerne vurderer, at de primære risici relateret til antikorruption knytter sig til samarbejde med leverandører og underentreprenører samt håndtering af indkøb og kontraktforhold.

Selvom virksomheden opererer i Danmark, hvor risikoen generelt vurderes som lav, kan der fortsat opstå situationer, hvor gældende lovgivning eller etiske standarder ikke efterleves.

Der er derfor et løbende fokus på at sikre gennemsigtighed og ansvarlig adfærd i alle led af værdikæden.

POLITIK

Hustømmerne arbejder ud fra principperne om ansvarlig forretningsadfærd og har nultolerance over for korruption og bestikkelse.

Det er virksomhedens politik, at alle forretningsaktiviteter skal foregå med høj integritet og i overensstemmelse med gældende lovgivning. Dette gælder både internt i organisationen og i samarbejdet med eksterne parter.

Vi stiller krav til vores samarbejdspartnere om at efterleve de samme standarder og forventer en ansvarlig og etisk adfærd i alle samarbejdsrelationer.

HANDLING

I regnskabsåret har Hustømmerne haft fokus på at sikre, at virksomhedens principper for ansvarlig forretningsadfærd er forankret i organisationen.

Retningslinjer vedrørende antikorruption og etisk adfærd formidles løbende til medarbejdere, herunder i forbindelse med ansættelse og opstart af nye projekter.

Derudover arbejder vi med at sikre gennemsigtighed i samarbejdet med leverandører og underentreprenører, herunder gennem klare aftalegrundlag og løbende dialog om forventninger til ansvarlig adfærd.

Som en del af JBH Entreprise forventes Hustømmerne desuden at styrke interne processer og kontrolmekanismer, hvilket vil understøtte en fortsat høj standard for integritet i forretningen.

RESULTATER

Hustømmerne har i regnskabsåret ikke identificeret tilfælde af korruption eller bestikkelse i forbindelse med virksomhedens aktiviteter.

Vores løbende fokus på ansvarlig forretningsadfærd og gennemsigtighed har bidraget til at fastholde en høj grad af tillid i samarbejdet med både kunder og leverandører.

Samtidig oplever vi, at klare retningslinjer og forventninger til etisk adfærd understøtter en ansvarlig praksis på tværs af organisationen og i værdikæden.

FORVENTNINGER TIL ARBEJDET FREMOVER

Hustømmerne vil fortsætte arbejdet med at forebygge korruption og bestikkelse gennem fokus på transparens, klare processer og medarbejderbevidsthed.

Vi vil løbende arbejde med at styrke interne procedurer og sikre, at både medarbejdere og samarbejdspartnere efterlever virksomhedens retningslinjer.

Målet er fortsat at sikre en ansvarlig og etisk forretningspraksis med høj integritet i alle led af organisationen.

Dataetik

Selskabet har ikke nogen politik omhandlende dataetik. Baggrunden for at selskabet ikke har en sådan politik er dels, at der ikke benyttes avanceret databehandling som f.eks. machine learning eller kunstig intelligens og dels at koncernen ikke indsamler nogen form for data fra eksterne parter såsom sociale medier, andre selskaber eller data brokers. Ydermere anvender selskabet ikke data til segmentering og personalisering af produkter eller køber/sælger kundedata eller anden data til tredjepart. Selskabet behandler således ikke data, der på nogen måde er følsom for nogen tredjepart ud over opbevaring af medarbejderes persondata, som naturligvis bliver behandlet i henhold til GDPR-loven.

2

KOMPETENCER

INTERVIEW MED ADM. DIREKTØR

OLE SAND PETERSEN

Bæredygtighed i praksis – tæt på produktionen

Hos Hustømmerne omsættes bæredygtighed først og fremmest i den måde, vi driver byggeplads på. Hvor den strategiske retning sætter rammen, er det i driften og udførelsen, at ambitionerne bliver til konkret handling.

Hvad betyder bæredygtighed i hverdagen hos Hustømmerne? For os starter det med kvalitet i udførelsen. Hvis vi monterer korrekt, planlægger ordentligt og leverer løsninger, der holder i mange år, så er vi allerede langt i forhold til bæredygtighed. Lang levetid og robuste løsninger er noget af det mest effektive, vi kan bidrage med som fagentreprenør. Det handler ikke kun om materialer – det handler lige så meget om præcision, planlægning og respekt for håndværket.

Som fagentreprenør har I ikke altid indflydelse på de overordnede valg. Hvor kan I gøre den største forskel? Det er rigtigt, at vi ikke altid bestemmer materialevalg eller projekternes samlede bæredygtighedsniveau. Men vi har stor indflydelse på, hvordan løsningerne bliver udført.

Vi kan sikre korrekt montage, minimere spild, passe på materialerne og tænke i løsninger, der kan vedligeholdes og repareres. Derudover kan vi – når vi bliver inddraget tidligt – bidrage med erfaringer, der gør projekterne mere robuste og praktisk gennemførlige.

Hvordan arbejder I konkret med at reducere spild og fejl i driften? Planlægning er nøglen. Når materialeflow, adgangsveje og rækkefølge er gennemtænkt, reducerer vi både spild, ventetid og uhensigtsmæssige arbejdsgange.

Vi arbejder systematisk med kvalitetssikring, dokumentation og læring fra tidligere projekter. Små forbedringer i arbejdsgange kan have stor effekt – både økonomisk og miljømæssigt.

Hvilken rolle spiller DGNB- og dokumentationskrav i jeres hverdag? DGNB-projekter har skærpet vores fokus på dokumentation og materialekontrol. Det stiller højere krav til koordinering og overblik, men det har også styrket vores interne struktur.

Vi oplever, at kravene tydeliggør entreprenørens rolle i forhold til materialevalg, kontrol og dialog med leverandører. Det kræver disciplin – men det løfter også kvaliteten.

Hvordan hænger arbejdsmiljø og bæredygtighed sammen i driften? De to ting kan ikke adskilles. Et godt planlagt projekt med ordentlige adgangsveje og styr på materialerne er både mere sikkert og mere bæredygtigt.

Når vi reducerer tidspres og uhenigtsmæssige arbejdsgange, reducerer vi også risikoen for fejl, spild og nedslidning. Derfor er arbejdsmiljø ikke et særskilt spor – det er en forudsætning for at levere kvalitet.

Hvad er jeres vigtigste fokusområder de kommende år?

Vi skal blive endnu mere systematiske. Vi har et stærkt fagligt fundament, men vi skal styrke dokumentation, datagrundlag og opfølgning, så vi kan træffe beslutninger på et endnu bedre grundlag.

Samtidig skal vi fastholde vores kultur: faglig stolthed, egenproduktion og ansvar i udførelsen. Hvis vi kan kombinere den praktiske erfaring med bedre struktur og data, står vi stærkt – både i forhold til kvalitet og bæredygtighed.

TJEKLISTE FOR BÆREDYGTIGHEDS- STANDARDE

Projekt Certificeringer		
Navn		Hvordan arbejder vi med det?
Materialer <ul style="list-style-type: none"> Kontrollerer materialer for Kvalitetstrin 1-4 før indbygning Leverer træregnskab med mængder + certificering (FSC/PEFC) 		
LCA & CO₂ <ul style="list-style-type: none"> Understøtter rådgiver i at overholde projektets LCA-grænser Dokumenterer CO₂-effekt af materialevalg via træregnskab og EPD'er 		
Fugtsikring <ul style="list-style-type: none"> Udfører løbende fugtkontroller på alle fugtfølsomme materialer (konstruktionstræ, træbeton, gips, aptering mm.) Sikrer korrekt indbygning, så risiko for skimmel minimeres 		
Dokumentation <ul style="list-style-type: none"> Overholder krav i DGNB-manualen Bidrager til dokumentation, som giver point mod endelig certificering 		
DGNB Sølv – Særligt fokus	✓	<ul style="list-style-type: none"> Fokus på baseline-opfyldelse af LCA og kvalitetskrav Fremhæver materialer og løsninger, der lever op til minimumsstandarderne
DGNB Guld – Særligt fokus	✓	<ul style="list-style-type: none"> Fokus på optimerede løsninger med lavere CO₂-profil Understøtter rådgiver i at hente ekstra point via dokumentation og kvalitet
DGNB + Svanemærkning	✓	Materialevalg <ul style="list-style-type: none"> Fravælger alle produkter, der ikke er godkendt til svanemærket byggeri Sikrer materialer, der lever op til krav om lav emission og godt indeklima Dokumentation <ul style="list-style-type: none"> Overholder svanemærkets skærpede krav til miljøpåvirkning, kemi og kvalitet
Andet		
Navn		Hvordan arbejder vi med det?
Den frivillige bæredygtighedsklasse	✓	<ul style="list-style-type: none"> Efterlever ekstra skærpede krav opsat af rådgiver/bygherre Sikrer materialedokumentation og praksis der matcher DGNB-niveau Bidrager til lavere CO₂-aftryk, bedre kvalitet og øget sporbarhed
LCA	✓	I udbudsfasen <ul style="list-style-type: none"> Oplyser GWP-værdier for centrale materialer Gennemgå og anvende EPD'er aktivt i materialevalg I tilbudsfasen <ul style="list-style-type: none"> Indarbejde LCA-hensyn som en del af tilbudsstrategien Vurdere materialer ud fra både pris og CO₂-profil Formålet er på sigt at: <ul style="list-style-type: none"> Bidrage til lavere CO₂-aftryk i projekterne Sikre skarpere dokumentation i certificeringsprocesser Understøtte bygherre i miljøoptimerede materialevalg

TRÆARBEJDE I FAGENTREPRISE SERVICE GLARMESTER SNEDKER

DET ER VI SÆRLIGT GODE TIL

I de følgende afsnit beskriver vi vores kernekompetencer og viser, hvordan de kommer til udtryk i praksis. Kompetencerne spænder fra specialiseret snedker- og glarmesterarbejde til serviceopgaver og træarbejde i fagentreprise. Fælles for dem er en bæredygtig tilgang, hvor korrekt udførelse, lang levetid og løsninger tilpasset det konkrete byggeri er i fokus.

Træarbejde i fagentreprise – erfaring, ansvar og udvikling i træ

EN BRED OG SOLID FAGLIGHED Træarbejde i fagentreprise har været en kernekompetence hos Hustømrerne siden virksomhedens start. Med erfaring fra både nybyggeri og renovering har Hustømrerne gennem mere end 100 år opbygget en solid faglighed inden for tømrerentrepriser på tværs af bygningstyper og skalaer.

Vores brede erfaring gør det muligt at tilpasse løsninger til både tekniske krav, arkitektoniske ambitioner og bygningens anvendelse – uanset om der er tale om komplekse nybyggerier eller renoveringsopgaver med særlige hensyn.

ERFARING MED MODERNE TRÆBYGGERI Det stigende fokus på bæredygtighed har medført øget anvendelse af træ i byggeriet. Som tømrerentreprenør har Hustømrerne gennem en årrække været involveret i denne udvikling og opbygget erfaring med træ som bærende og synligt konstruktionsmateriale.

Træ er et materiale med mange kvaliteter, men stiller samtidig krav til korrekt projektering og udførelse, herunder forståelse for konstruktion, fugtforhold og levetid. Hustømrerne har medvirket i flere markante danske træbyggerier, herunder Lisbjerg Bakke og den nye hovedindgang til Den Gamle By i Aarhus, hvor trækonstruktioner spiller en central rolle og stiller høje krav til præcision og planlægning.

Disse projekter har bidraget til en praktisk og erfaringsbaseret forståelse for træets muligheder og begrænsninger i moderne byggeri.

KVALITET OG BÆREDYGTIGHED I UDFØRELSEN For os handler bæredygtighed i fagentreprise om mere end materialevalg, men i høj grad om korrekt udførelse og holdbare løsninger. Træarbejdet udføres med fokus på lang levetid, robusthed og sammenhæng med de øvrige fag i byggeriet.

Gennem struktureret planlægning, kvalitetssikring og koordinering arbejdes der målrettet med at reducere fejl, omarbejde og ressourcepild. Denne tilgang bidrager til byggeri, der lever op til både nutidens krav og fremtidens forventninger – herunder lave drifts- og vedligeholdelsesbehov over tid.

DIN FAGENTREPRENØR – DIALOG OG TIDLIG INVOLVERING Vores entrepriseafdeling lægger vægt på mere end det udførende håndværk. Tidlig involvering i byggeprocessen giver bedre forudsætninger for at afklare forventninger, tekniske løsninger og udførelsesmæssige muligheder, inden byggeriet påbegyndes. Når forventninger, løsninger og muligheder afstemmes tidligt, skabes der bedre forudsætninger for et effektivt og vellykket byggeri.

Den tillidsfulde dialog mellem bygherre, rådgivere og udførende er afgørende for et velfungerende byggeri. Som fagentreprenør påtager vi os ansvaret for både kvalitet, fremdrift og samarbejde – med fokus på at levere et byggeri, der fungerer i praksis og holder i mange år.

CASE

Modu Valves – træarbejde i fagentreprise med fokus på bæredygtighed og kompleksitet

Opførelsen af Modu Valves A/S' nye domicil i Vejle er et tydeligt eksempel på vores arbejde med træ i fagentreprise. Projektet omfatter et samlet bygningskompleks på ca. 5.000 m², hvor kontorer, lager, værksted og udlejningsfaciliteter er samlet i én sammenhængende bygning. Byggeriet er kendetegnet ved en konsekvent anvendelse af træ som bærende og synligt konstruktionsmateriale.

Bygningen har en højde på 10 meter, en diameter på 65 meter og en omkreds på 210 meter. En stor del af de bærende konstruktioner er synlige i det færdige byggeri og indgår aktivt i det arkitektoniske udtryk. Konstruktionen omfatter store præfabrikerede træelementer på op til tre gange 16 meter, og i alt er omkring 3.961 elementer blevet kranet på plads. Dette har stillet høje krav til planlægning, præcision og logistisk koordinering i samspil med de øvrige fag.

TRÆBYGGERI MED FOKUS PÅ PLANLÆGNING OG UDFØRELSE Vi har varetaget tømrerarbejdet i fagentreprise og haft ansvaret for en væsentlig del af de bærende og funktionelle trækonstruktioner. Opgaven har blandt andet omfattet arbejde med CLT-konstruktioner (Cross Laminated Timber), træfacadeelementer, vinduesfacadeelementer, Loft montage, gulvmontage, tagdækning samt leverance og montering af inventar og hårde hvidevarer.

Arbejdet har krævet en grundig forståelse for træets egenskaber, samlinger og tolerancer for at sikre et robust og langtidsholdbart resultat. Den høje grad af præfabrikation har bidraget til en effektiv byggeproces og præcis montage på pladsen.

BÆREDYGTIGHED SOM EN INTEGRERET DEL AF PROJEKTET Projektets bæredygtige ambitioner har været et centralt fokus gennem hele forløbet. Bygherre har haft et tydeligt ønske om at arbejde med miljøhensyn og ressourcebevidst byggeri, hvilket blandt andet har resulteret i anvendelsen af CLT-elementer, biogene materialer og principper som Design for adskillelse.

Vi har indgået i en løbende dialog om materialevalg og udførelsesmetoder for at understøtte disse ambitioner. Og ved anvendelse af værktøjer som LCAByg og EPD'er har det været muligt at bidrage til dokumentation og vurdering af byggeriets miljøpåvirkning samt sikre, at de valgte løsninger fungerer i praksis.

Modu Valves-projektet illustrerer vores tilgang til træarbejde i fagentreprise som en helhedsopgave, hvor faglighed, planlægning og samarbejde danner grundlag for et byggeri, der tilgodeser funktion, arkitektur og bæredygtighed.

NØGLEORD – TRÆARBEJDE I FAGENTREPRISE HOS HUSTØMRERNE

- Træbyggeri
- Fagentreprise
- Erfaring
- Tidlig involvering
- Kvalitet
- Bæredygtighed
- Dialog
- Lang levetid

Service – servicetømrere der træder til, når der er brug for det

Vores servicekompetence tager udgangspunkt i stolte håndværksmæssige traditioner kombineret med moderne værktøjer og planlægning. Serviceopgaver er sjældent ens, og derfor møder vi hver opgave med samme respekt, omhu og faglige tilgang – uanset omfang og kompleksitet.

Vi har desuden et fuldt udstyret maskinværksted, hvor vi håndterer specialløsninger. Eksempelvis kan vi lave kopier af gamle, fredede trægenstande, så de fremstår nye, men i den oprindelige stil.

Vores servicetømrere løser en bred vifte af opgaver, herunder:

- Reparationer og løbende vedligehold
- Udskiftning af døre og vinduer
- Produktion og montering af inventar fra eget snedkeri
- Bevaring og renovering af ældre og fredede bygninger

Fælles for opgaverne er fokus på korrekt udførelse, funktionalitet og hensyn til både bygning og brugere.

TRYGHED I CENTRUM God service handler i høj grad om tryghed. For os betyder det at komme som aftalt, udføre arbejdet omhyggeligt og efterlade arbejdsstedet ryddeligt og ordentligt. Servicearbejdet foregår ofte i bygninger, der er i brug – i private hjem, institutioner, kontorer eller kulturhistoriske ejendomme – og det stiller særlige krav til adfærd, kommunikation og respekt for omgivelserne.

Ved rammeaftaler og faste servicekontrakter tilstræber vi, at den samme tømrer løser opgaverne hos kunden. Det skaber kontinuitet, gensidig forståelse og effektivitet i opgaveløsningen. Den faste kontakt betyder, at vores tømrer opbygger kendskab til bygningen, historikken og kundens ønsker – og dermed kan handle mere selvstændigt og proaktivt.

GOD DIALOG GIVER DEN BEDSTE OPLEVELSE Serviceopgaver kræver mere end teknisk kunnen. Vores servicetømrere er

erfarne fagfolk, som forstår, hvad det vil sige at have håndværkere tæt på dagligdagen. De arbejder ofte i beboede og aktive miljøer, hvor hensyn, fleksibilitet og situationsfornemmelse er afgørende.

Tilgangen er, at der bygges for mennesker – og ofte sammen med mennesker. Det kræver evnen til at kommunikere klart, tage ansvar og tilpasse arbejdet undervejs, hvis forholdene ændrer sig. Denne menneskelige dimension er en central del af servicekompetencen og bidrager til et tillidsfuldt samarbejde med kunder og brugere.

BÆREDYGTIGHED GENNEM VEDLIGEHOLD OG FORLÆNGET LEVETID Servicearbejdet spiller en vigtig rolle i en bæredygtig tilgang til byggeri. Ved løbende vedligehold, rettidig reparation og nænsom renovering kan bygningers levetid forlænges betydeligt. Det reducerer behovet for udskiftning og nybyggeri og bidrager til et lavere ressourceforbrug over tid.

Særligt arbejdet med ældre og fredede bygninger kræver respekt for eksisterende konstruktioner og materialer. Her anvender vi vores håndværksmæssige erfaring til at bevare bygningens kvaliteter, samtidig med at funktion og sikkerhed opdateres til nutidens krav.

EN PÅLIDELIG SAMARBEJDSPARTNER Service hos os handler i sidste ende om at være en pålidelig samarbejdspartner, der træder til, når der er behov for det. Uanset om opgaven er akut, planlagt eller en del af en fast aftale, leveres arbejdet med samme fokus på kvalitet, ansvar og ordentlighed.

CASE

Aarhus Rådhus – servicearbejde med respekt for kulturarv og lang levetid

Serviceopgaven på Aarhus Rådhus er et godt eksempel på vores servicekompetence i praksis, hvor håndværksmæssig erfaring, respekt for bygningens historie og bæredygtig tænkning går hånd i hånd. Aarhus Rådhus er en markant kulturhistorisk bygning fra begyndelsen af 1940'erne og er underlagt Slots- og Kulturstyrelsen, hvilket stiller særlige krav til både metoder, materialer og dokumentation.

Opgaven omfatter reparation og delvis udskiftning af et eksisterende parketgulv, hvor gulvstave er beskadiget. Gulvet adskiller sig væsentligt fra moderne parketgulve, idet alle stave er cirka 8 cm brede og 40 cm lange og oprindeligt er håndsømmed efter datidens håndværkstraditioner. Det var desuden Hustømmerne, der i 1940'erne lagde det oprindelige trægulv i foyeren – og i dag er det igen os, der med samme faglige stolthed og respekt for håndværket reparerer og viderefører arbejdet.

For at bevare bygningens oprindelige udtryk og kulturhistoriske værdi udføres arbejdet efter samme principper som ved den oprindelige udførelse.

NÆNSOM REPARATION FREM FOR UDSKIFTNING I stedet for at udskifte hele gulvflader arbejdes der målrettet med genbrug og bevaring. Gulvet demonteres systematisk fra væggen og ind mod skaden i en kileform. Intakte gulvstave tages

forsigtigt op, opbevares og genmonteres, mens kun de beskadigede stave udskiftes med nye, tilpassede elementer, der matcher de eksisterende i dimensioner, udtryk og montageprincip.

Denne metode reducerer materialeforbruget markant og sikrer samtidig, at gulvets oprindelige karakter og patina bevares. Arbejdet kræver stor præcision, tålmodighed og forståelse for både konstruktion og historiske håndværksteknikker – kompetencer, vi naturligvis har i Hustømmerne.

SERVICE I EN BYGNING I BRUG Arbejdet udføres i en bygning, der fortsat er i brug, hvilket stiller høje krav til planlægning, hensyn og kommunikation. Vores servicetømmer arbejder med respekt for både bygningens brugere og de kulturhistoriske rammer og tilrettelægger vores arbejde, så gener minimeres, og sikkerhed og orden opretholdes gennem hele processen.

Vores servicearbejde på Aarhus Rådhus illustrerer vores tilgang til servicearbejde som en disciplin, hvor faglig dybde, situationsfornemmelse og ansvarlighed er afgørende. Gennem nænsom reparation, genbrug af materialer og respekt for bygningens historie bidrager servicearbejdet til at forlænge levetiden på eksisterende bygningsdele og understøtte en bæredygtig forvaltning af vores fælles kulturarv.

NØGLEORD – SERVICEKOMPETENCE HOS HUSTØMNERNE

- Trykthed
- Vedligehold
- Garvede tømmer
- Kontinuitet
- Respekt for brugere
- Fleksibilitet
- Lang levetid
- Bæredygtighed

Glarmester – glasarbejde med sans for detaljer

Glarmesterkompetencen er en integreret del af Hustømrrerne og spænder bredt – fra udskiftning af en enkelt rude efter f.eks. indbrud til omfattende glasløsninger i forbindelse med energirenovering og nybyggeri. Fælles for opgaverne er fokus på korrekt udførelse, funktionalitet og detaljer, uanset opgavens størrelse.

Ved at samle tømrer- og glarmesterkompetencer under samme tag skabes sammenhæng i løsningerne. Glas indgår ofte som en central del af bygningens udtryk, dagslysforhold og energibalance, og derfor kræver arbejdet både teknisk indsigt og håndværksmæssig præcision. Hustømrrernes glarmestre arbejder med forståelse for samspillet mellem glas, konstruktion og bygningens samlede ydeevne.

ENERGIRIGTIGE LØSNINGER MED RÅDGIVNING I FOKUS Bæredygtighed og energieffektivitet er centrale elementer i moderne glasarbejde. Hustømrrerne råder over uddannede energivejledere, som kan rådgive bygherrer og samarbejdspartnere om valg af glasløsninger, der understøtter lavere energiforbrug, bedre indeklima og langtidsholdbar drift.

Rådgivningen tager udgangspunkt i det konkrete byggeri og dets anvendelse – hvad enten der er tale om udskiftning af eksisterende ruder, optimering af klimaskærmen eller integration af glas i nybyggeri. Fokus er på at finde løsninger, der fungerer i praksis og bidrager positivt til bygningens samlede bæredygtighed, frem for standardvalg uden hensyn til helheden.

KVALITET, TILGÆNDELIGHED OG HURTIG RESPONS Glasarbejde opstår ofte i situationer, hvor hurtig handling er afgørende – eksempelvis ved indbrud, skader eller akutte udskiftninger. Hustømrrernes glarmestre er derfor organiseret med service-

biler, der gør det muligt hurtigt at være på stedet, også uden for normal arbejdstid.

Denne tilgængelighed er en vigtig del af værdiskabelsen for bygherrer, ejendomssejere og driftsherrer. Hurtig og korrekt udførelse minimerer gener, sikrer bygningen og forhindrer følgeskader. Samtidig går hurtighed aldrig på kompromis med kvaliteten – arbejdet udføres med samme omhu og dokumentation som ved planlagte opgaver.

GLASARBEJDE I HELE JYLLAND – ERFARING PÅ ALLE SKALAER Hustømrrernes glarmestre arbejder på projekter i hele Jylland og har erfaring med både små renoveringsopgaver og store, komplekse byggesager. Opgaverne spænder fra enkeltstående reparationer til projekter, hvor titusindvis af kvadratmeter glas indgår i byggeriet og rejser sig i højt tempo.

Den brede erfaring gør det muligt at tilpasse arbejds gange, bemanning og løsninger til det enkelte projekt. Uanset om opgaven kræver stor fleksibilitet, præcis planlægning eller tæt koordinering med andre fag, bidrager glarmesterkompetencen med overblik, kvalitet og stabil fremdrift.

BÆREDYGTIGHED I PRAKSIS Glarmesterarbejdet hos Hustømrrerne bidrager til bæredygtighed gennem energirigtige løsninger, lang levetid og korrekt udførelse. Ved at fokusere på de rigtige materialer, præcis montering og rådgivning baseret på bygningens behov skabes løsninger, der reducerer energitab og understøtter et sundt indeklima.

Det er bæredygtighed i praksis – hvor valg af glas ikke blot er et æstetisk spørgsmål, men en aktiv del af bygningens funktion og samlede performance.

CASE

Akson – glasløsninger i stor skala med fokus på energi, præcision og fremdrift

Akson-byggeriet er et markant eksempel på vores glarmesterkompetence i et stort og komplekst byggeri, hvor glas spiller en central rolle for både arkitektur, dagslys og bygningens samlede energieffektivitet. Projektet er kendetegnet ved omfattende facadeglasløsninger, der stiller høje krav til planlægning, koordinering og håndværksmæssig præcision.

Som glarmester på Akson har vi haft ansvaret for leverance og montering af store mængder glas, hvor både funktionelle, æstetiske og energimæssige hensyn skulle gå op i en højere enhed.

GLAS SOM AKTIV DEL AF BYGNINGENS YDEEVNE De valgte glasløsninger er udformet med fokus på energieffektivitet, dagslys og indeklima. Korrekt valg og montering af energiruder bidrager til at reducere varmetab, optimere solindfald og sikre et behageligt indeklima for bygningens brugere. Her har vores glarmestre og energivejledere bidraget med teknisk indsigt og rådgivning, så glasløsningerne understøtter bygningens samlede bæredygtige ambitioner.

Arbejdet har krævet præcis forståelse for tolerancer, samlinger og spillet mellem glas og de øvrige fag i byggeriet. Små afvigelser kan få store konsekvenser i glasarbejde i denne skala, og derfor har kvalitetssikring og løbende kontrol været en central del af udførelsen.

PLANLÆGNING OG FREMDRIFT I ET KOMPLEKST BYGGERI Akson-projektet har været kendetegnet ved højt tempo og tæt koordinering med andre entrepriser. Glasarbejdet

er udført som en del af en samlet byggeproces, hvor leverancer, montage og logistik skulle spille sammen for at sikre fremdrift og undgå flaskehalse.

Vi har bidraget med overblik og fleksibilitet i planlægningen og tilpasset bemanning og arbejds gange til byggeriets faser. Den strukturerede tilgang har sikret, at glasarbejdet kunne udføres effektivt og sikkert – uden at gå på kompromis med kvaliteten i detaljen.

BÆREDYGTIGHED GENNEM HOLDBARE OG ENERGI-RIGTIGE LØSNINGER Casen fra Akson illustrerer, hvordan glarmesterarbejde bidrager konkret til bæredygtighed i byggeriet. Gennem valg af energirigtige glasløsninger, korrekt montering og fokus på lang levetid er glasarbejdet med til at reducere bygningens energiforbrug og sikre en stabil drift over tid.

Projektet viser vores tilgang til glasarbejde som mere end en teknisk disciplin. Det er en helhedsopgave, hvor rådgivning, håndværk og samarbejde danner grundlag for løsninger, der fungerer i praksis og understøtter både arkitektur, komfort og bæredygtighed.

**NØGLEORD
– GLARMESTERKOMPETENCE
HOS HUSTØMRERNE**

- Energirigtige løsninger
- Rådgivning
- Hurtig respons
- Kvalitet i detaljen
- Service
- Glas i alle skalaer
- Indeklima
- Bæredygtighed

Snedker – håndværk, der holder i længden

NÅR STANDARDLØSNINGER IKKE ER NOK Snedkerkompetencen er en grundlæggende del af Hustømmerne og et vigtigt bidrag til virksomhedens bæredygtige tilgang til byggeri. Hvor metervarer og standardløsninger ikke rækker, begynder snedkerhåndværket. Hustømmeren råder over egne værksteder med et bredt udvalg af maskiner, som gør det muligt at fremstille specialløsninger tilpasset det konkrete projekt, brug og kontekst.

Egne værksteder giver frihed i valg af materialer, konstruktioner og detaljer – og gør det muligt at reducere spild, forlænge levetid og tilpasse løsninger præcist til bygningens funktion. Det betyder, at løsningen ikke presses ind i et standardsystem, men udvikles med udgangspunkt i behov, holdbarhed og kvalitet.

KÆRLIGHED TIL TRÆ – OG RESPEKT FOR MATERIALET

Træ er et levende materiale, der kræver indsigt, erfaring og respekt. Hustømmerens snedkere er drevet af fascinationen for det gode håndværk og for materialets muligheder. Gennem årene har de produceret et bredt spektrum af løsninger – fra små, arkitekt-tegnede specialopgaver til komplekse inventarløsninger og robuste konstruktioner til krævende miljøer.

Snedkerkompetencen kommer ofte i spil, når opgaver kan virke for komplekse, specialiserede eller tidskrævende for traditionelle løsninger. Her bidrager Hustømmerne med evnen til at tænke i helheder, detaljer og funktionalitet – også i mindre renoveringsopgaver eller projekter, hvor der stilles særlige krav til æstetik, slidstyrke eller tilpasning til eksisterende byggeri.

BÆREDYGTIGHED Gennem Holdbarhed og Kvalitet

For Hustømmerne er bæredygtighed tæt knyttet til lang levetid, korrekt udførelse og materialer, der holder. Snedkerhåndværk spiller en central rolle i denne tilgang. Ved at producere løsninger, der er tilpasset deres anvendelse og udført med fokus på kvalitet, reduceres behovet for udskiftning, reparationer og kortsigtede kompromiser.

Snedkerarbejdet understøtter dermed både miljømæssig og økonomisk bæredygtighed: færre materialer over tid, mindre spild og løsninger, der kan vedligeholdes og anvendes i mange år. Samtidig skaber det værdi for bygherren i form af driftssikre løsninger og et færdigt resultat, der fungerer i praksis – også efter afleveringen.

SE TILBAGE FOR AT SE FREM Selvom Hustømmerne i dag er en stor virksomhed med flere hundrede ansatte, er det klassiske snedker- og tømrerhåndværk fortsat en central del af virksomhedens identitet. Udviklingen gennem mere end 100 år er sket med en klar rodfæstning i de gamle dyder: ordentlighed, præcision og ansvar for det udførte arbejde.

Denne historiske forankring kombineret med moderne produktionsfaciliteter og projektstyring gør snedkerkompetencen relevant i nutidens byggeri – også i komplekse projekter med høje krav til bæredygtighed, kvalitet og dokumentation.

CASE

Nordborg Resort – snedkerkompetence i komplekse miljøer

Etableringen af det indendørs badeland på Nordborg Resort er et tydeligt eksempel på, hvordan Hustømmerens snedkerkompetence bringes i spil i et komplekst og intensivt belastet miljø. Projektet har stillet høje krav til både udførelse, koordinering og materialevalg, da badelandsfunktioner stiller særlige krav til fugtsikring, slidstyrke og funktionalitet.

Hustømmerne har haft ansvaret for den udførende del af de indvendige arbejder og har samtidig fungeret som koordinerende part på flere delentrepriser. Opgaven har omfattet alt indvendigt tømrer- og snedkerarbejde samt levering og montering af køkkeninventar. Derudover er der udført specialløsninger inden for blandt andet skydedøre og rulleporte, hvor funktion, drift og æstetik skulle gå op i en højere enhed.

SNEDKERLØSNINGER MED FOKUS PÅ ROBUSTHED OG FUNKTION Badelandsmiljøet stiller særlige krav til snedkerarbejdet. Fugt, intensiv brug og høje hygiejnekrav betyder, at løsningerne skal være gennemtænkte og udført korrekt fra start for at sikre lang levetid og minimal vedligeholdelse. Hustømmerens snedkerkompetence har her været afgørende i udviklingen af robuste specialløsninger, der kan modstå de belastninger, som et moderne badeland udsætter materialer og konstruktioner for.

Samtidig har arbejdet krævet tæt koordinering med øvrige fag, herunder gulv-, facade- og murentrepriser samt murerarbejde for indvendige vægge og overflader. Den snedkerfaglige forståelse for sammenhængen mellem de enkelte fag har bidraget til et ensartet og funktionelt resultat, hvor løsningerne fungerer i praksis og understøtter den samlede arkitektoniske helhed.

ANSVAR, KOORDINERING OG KVALITET I UDFØRELSEN

På Nordborg Resort har Hustømmerne skabt værdi ved at tage et tydeligt ansvar i udførelsesfasen og sikre en smidig koordinering mellem de involverede fag. Den løsningsorienterede tilgang har betydet, at udfordringer er blevet håndteret løbende og med fokus på holdbare løsninger frem for kortsigtede kompromiser.

Projektet er gennemført i høj kvalitet og inden for den aftalte tidsplan. Hustømmerens tilgang har været præget af fleksibilitet, faglig stolthed og viljen til at gøre det nødvendige for, at projektet kommer sikkert i mål. Resultatet er et badelandsmiljø med snedkerløsninger, der kombinerer funktion, æstetik og langtidsholdbarhed og som er rustet til mange års intensiv brug.

NØGLEORD – SNEDKERKOMPETENCE HOS HUSTØMNERNE

- Specialløsninger
- Eget værksted
- Kvalitet og finish
- Lang levetid
- Materialeforståelse
- Koordinering
- Funktionalitet
- Bæredygtighed i praksis

BÆREDYGTIGE TILTAG OG OPFØLGNING

BÆREDYGTIGE TILTAG

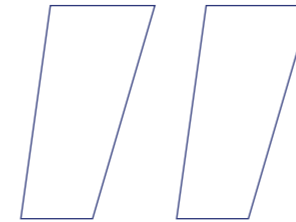
Bæredygtighed i byggeriet handler ikke kun om ambitioner og målsætninger, men i høj grad om, hvordan krav og løsninger omsættes til praksis på byggepladsen. I det følgende interview deler procesleder Nicolai sine erfaringer med, hvordan bæredygtige tiltag håndteres i praksis – med særligt fokus på kvalitetssikring, samarbejde og de konkrete greb, der er nødvendige for at skabe fremdrift og sammenhæng i bæredygtige projekter.

INTERVIEW MED PROCESLEDER

Nicolai Rasmussen

Nicolai er procesleder hos Hustømmerne og har primært ansvar for kvalitetssikring og procesoptimering på byggepladsen. Han arbejder tæt med DGNB-krav, materialehåndtering og dokumentation, og har for nyligt tilsluttet sig KMA-afdelingen i JBH Entreprise, hvilket styrker koblingen mellem kvalitet, bæredygtighed og dokumentation på tværs af projekterne.

I interviewet deler Nicolai sine erfaringer med, hvordan bæredygtige tiltag håndteres i praksis, hvilke udfordringer der kan opstå, og hvordan samarbejde med bygherre, rådgivere og leverandører kan sikre, at bæredygtighed omsættes til konkrete og gennemførlige løsninger på byggepladsen. Hans perspektiv giver et detaljeret indblik i, hvordan bæredygtighed integreres i den daglige drift hos Hustømmerne, og danner samtidig bro til de erfaringer og initiativer, der beskrives i de efterfølgende afsnit.

Fremadrettet tror jeg, at fagentreprenører vil få mere medbestemmelse, især i projekter med tæt dialog fra start.

BÆREDYGTIGHED I PRAKSIS OG KVALITETSSIKRING

Hvordan arbejder Hustømmerne med bæredygtighed i praksis på byggepladsen, og hvordan hænger det sammen med vores arbejde med kvalitetssikring? Vi arbejder med bæredygtighed ved at sikre, at alle materialer er godkendt efter de nyeste DGNB-krav. Det betyder, at projekterne bliver nøje gennemgået, og vi samarbejder tæt med trælasterne for at sikre, at alle leverancer er forhåndsgodkendte, inden de leveres og indbygges. Hvis der opstår udfordringer med kemiske indhold i produkter, tager vi dialogen direkte med DGNB-auditorer og producenter for at finde løsninger. Dette hænger sammen med kvalitetssikringen, fordi det tilføjer et ekstra lag af kontrol på leverancerne. Vi sikrer, at træ er PEFC/FSC-certificeret, at kemi- og miljøcertifikater stemmer, og at byggepladsen lever op til DGNB-kravene om sikkerhed og beskyttelse af byggegrunden. I vores AJOUR-system har vi et dedikeret område til DGNB-registreringer, så vi altid kan levere den dokumentation, som auditor kræver.

SAMARBEJDE OG FAG-ENTREPRENØRNS ROLLE

Hvor oplever du de største udfordringer i arbejdet med bæredygtighedskrav? En af de største udfordringer er, når nye DGNB-krav ikke harmonerer med udbudsmaterialet. Mange kendte produkter bliver ikke længere godkendt, og det kan skabe forsinkelser og øgede omkostninger. Problemet er ofte ikke tydeligt i projektmaterialet, så det opdages først under udførelsen.

Hvordan påvirker rollen som fagentreprenør vores muligheder for at implementere bæredygtige løsninger? Som fagentreprenør har vi begrænset indflydelse på DGNB-tiltag, da vi er bundet af udbudsmaterialet. Vi kan bidrage med forslag og løsninger, men vores mulighed for innovation er typisk begrænset – medmindre der er tidlig entreprenørinddragelse. Fremadrettet tror jeg, at fagentreprenører vil få mere medbestemmelse, især i projekter med tæt dialog fra start.

Hvor oplever du, at samarbejdet omkring bæredygtighed fungerer bedst – og hvor kræver det ekstra opmærksomhed og dialog for at lykkes? Vi har gode erfaringer med selv at tage initiativ til opstartsmøder med rådgiverteamet. På projektet 'Vognsbølhaverne, Esbjerg' lykkedes det os at komme godt fra start med DGNB-hensyn. Det skabte tæt samarbejde med trælasterne og gjorde det muligt at identificere fejl og finde løsninger tidligt.

Hvordan arbejder vi for at skabe fælles forståelse og fremdrift mellem bygherre, rådgivere og leverandører? Tidlig inddragelse, opstartsmøder og rettidig kommunikation er afgørende. Ved at afstemme forventninger fra starten får vi alle parter til at trække i samme retning, hvilket minimerer risikoen for fejl og forsinkelser.

FREMTIDIGE TILTAG OG SAMARBEJDE

Hvilke nye bæredygtige tiltag arbejder vi med – eller planlægger vi at implementere – i de kommende år? Vi arbejder bl.a. på at implementere og granske nye DGNB-krav grundigt i kommende projekter. Derudover har vi en løbende dialog med flere af vores samarbejdspartnere om vidensdeling, så alle bliver opdateret på nyeste krav og dokumentationspraksis.

Hvordan ser du, at samarbejdet med JBH Entreprise og JORTON kan styrke Hustømmerens bæredygtighedsarbejde fremadrettet? Gennem samarbejdet med JORTON og JBH Entreprise kan vi dele viden og erfaringer på tværs af virksomhederne – både omkring sociale bæredygtighedsinitiativer og praktiske løsninger på byggepladsen. Det giver os bedre forudsætninger for at håndtere komplekse DGNB-krav, kemiske certificeringer og materialevalg, og samtidig lærer vi af hinandens processer og værktøjer.

ÆRLIGHED OG GENNEMSIGTIGHED I BÆREDYGTIGHEDSARBEJDET

Med udgangspunkt i Nicolais interview beskrives her de bæredygtige tiltag, som Hustømmerne arbejder med i dag, samt de erfaringer og initiativer, der former virksomhedens videre udvikling.

Vores erfaringer med DGNB

Arbejdet med DGNB har været en central læringsproces for Hustømmerne og har i høj grad været med til at forme vores tilgang til bæredygtighed i praksis. Som fagentreprenør oplever vi, at DGNB stiller markant højere krav til både dokumentation, materialeforståelse og samarbejde på tværs af projektets aktører. Erfaringerne har tydeliggjort, at bæredygtighed ikke alene handler om valg af materialer, men i lige så høj grad om indsigt, kvalitetssikring og rettidig dialog.

DOKUMENTATION OG MATERIALEFORSTÅELSE Gennem flere DGNB-projekter har Hustømmerne erfaret, at entreprenøren spiller en afgørende rolle i forhold til dokumentationskontrol. De dokumenttyper, der følger materialer og produkter, er mange og komplekse, og det kræver et indgående kendskab at sikre, at de lever op til projektets specifikke DGNB-krav. Selvom mange leverandører og samarbejdspartnere har styr på deres dokumentation, oplever vi fortsat tilfælde, hvor der er uoverensstemmelser mellem produktets egenskaber og de krav, projektet stiller.

Det stiller krav til os som entreprenør om at forholde os mere kritisk og aktivt til den dokumentation, vi modtager. Arbejdet med DGNB har derfor medført et øget behov for forståelse af blandt andet DGNB-kriterier, Svanemærkning, EU-taksonomi, TVOC-mængder, formaldehydklasser og kemiske egenskaber. Med de yderligere skærpede krav i DGNB 2025 og fremadrettet er det tydeligt, at entreprenørens rolle i forhold til materialevalg og dokumentationsforståelse kun vil blive endnu vigtigere.

BYGGEPLADSEN – MATERIALER I PRAKSIS På byggepladsen stiller DGNB særlige krav til den daglige håndtering af materialer. Her oplever Hustømmerne især udfordringer i relation til produkter som fuger, plastprodukter og overfladebehandlinger. Der findes ofte mange alternative produkter til samme formål, men ikke alle lever op til DGNB-kravene. Det betyder, at der stilles større krav til både byggeledere og håndværkere om at sikre, at materialer er forhåndsgodkendt, inden de leveres og indbygges.

Samtidig kræver samarbejdet med underentreprenører et indgående kendskab til deres produktvalg og sortiment. Som fagentreprenør har vi ikke altid direkte kontrol over alle materialer, men DGNB-arbejdet forudsætter, at også disse produkter er korrekt dokumenteret og godkendt. Det har skærpet behovet for tæt dialog, klare aftaler og systematisk opfølgning for at sikre en samlet og korrekt materialegodkendelse.

TIDLIG DIALOG OG SAMARBEJDE SOM FORUDSÆTNING En af de vigtigste erfaringer fra DGNB-projekterne er betydningen af tidlig dialog og forventningsafstemning. Hustømmerne har haft gode erfaringer med at indkalde bygherres rådgiversteam til opstartsmøder tidligt i projektførelsen. Her skabes der en fælles forståelse af DGNB-krav og bæredygtighedstiltag, hvilket reducerer risikoen for fejlvalg af materialer og løsninger senere i processen.

Det er ikke usædvanligt, at udbudsmaterialet indeholder forslag til løsninger og materialer, som ikke umiddelbart kan godkendes inden for projektets egne DGNB-kriterier. I værste fald kan dette få konsekvenser for den endelige certificering. Erfaringen viser derfor, at entreprenørens proaktive rolle er afgørende. Hustømmerne arbejder allerede målrettet med DGNB, men erfaringerne peger samtidig på et fortsat behov for at styrke kompetencerne og fastholde fokus på DGNB som en integreret del af projektets planlægning og udførelse.

Samlet set har arbejdet med DGNB bidraget til en mere systematisk og bevidst tilgang til bæredygtighed hos Hustømmerne. Erfaringerne understreger, at gennemsigtighed, faglig indsigt og tidlig inddragelse er afgørende for at omsætte bæredygtige ambitioner til praktiske og gennemførlige løsninger.

For at give et konkret indblik i, hvordan DGNB-kravene omsættes i praksis, følger her et eksempel på et projekt, hvor Hustømmerne har arbejdet med DGNB-certificering i hele udførelsesfasen.

DGNB i praksis – Klarup Søpark

Klarup Søpark er et større boligprojekt, der omfatter opførelsen af 25 bygninger med i alt 101 boliger. Projektet består af to boligtyper, hvor halvdelen er opført som rækkehuse, mens den anden halvdel er udført som toetagers boliger med stue og første sal i hvert lejemål. Projektet er certificeret efter DGNB Guld med Hjerter, hvilket har haft væsentlig betydning for både materialevalg, løsninger og dokumentationskrav gennem hele forløbet.

DGNB-kravene har stillet høje forventninger til kvalitet, indeklima og dokumentation og har samtidig været med til at skærpe fokus på detaljerne i udførelsen. Erfaringerne fra Klarup Søpark har derfor været med til at styrke Hustømmerne i arbejdet med DGNB-projekter og givet værdifuld læring, som kan tages med videre til kommende sager.

HUSTØMRERNE ROLLE I PROJEKTET Hustømmerne har haft ansvar for hele tømmerentreprisen på projektet. Arbejdet har omfattet etablering af nye tagkonstruktioner inklusive lofter, montering af nye døre og vinduer i klimaskærmen med tilhørende

fugearbejde samt indvendige døre og alt listearbejde. Derudover har Hustømmerne opført skure og carporte til hver bolig, udført i let trækonstruktion med træbeklædning og tagpap.

Alle tømmerarbejder er udført i egenproduktion, hvilket har givet et tæt samspil mellem udførelse, kvalitetssikring og dokumentation. Hustømmerne har desuden haft ansvaret for dokumentation i forbindelse med kvalitetssikring, drift og vedligehold samt DS1140-dokumentation, som er en central del af DGNB-certificeringen.

SOCIALT ANSVAR Som en del af projektet har Hustømmerne i samarbejde med Aalborg Kommune haft medarbejdere ansat med både psykiske og fysiske udfordringer. Initiativet er forankret i virksomhedens værdier og afspejler Hustømmerne tilgang til socialt ansvar som en integreret del af bæredygtighedsbegrebet.

Udpluk af vores bæredygtige tiltag

Vi arbejder aktivt med bæredygtighed i den daglige drift og på vores projekter – også selvom vi ofte indgår som fagentreprenør. Vores tilgang er praktisk og produktionsnær og tager afsæt i kvalitet, korrekt udførelse og løsninger med lang levetid. For os er bæredygtighed ikke et selvstændigt tillæg, men en integreret del af den måde, vi planlægger og udfører vores arbejde på.

A. TRANSPORT OG ENERGI Transport udgør en væsentlig del af vores samlede energiforbrug, og derfor arbejder vi løbende med at reducere både energiforbrug og CO₂-udledning, hvor det er praktisk muligt. Vi investerer gradvist i elbiler og anvender i stigende grad elmateriel på byggepladserne som alternativ til fossildrevne løsninger.

Vi har desuden gennemført et energisyn, som har givet os et detaljeret overblik over vores energiforbrug. Resultaterne danner grundlag for en realistisk og prioriteret indsats, hvor vi fokuserer på de tiltag, der giver størst effekt.

B. MATERIALER OG KEMI Materialevalg er et centralt element i vores bæredygtighedsarbejde. Vi anvender udelukkende certificeret træ og vælger, hvor det er muligt, materialer med dokumenteret bæredygtig oprindelse. Derudover forsøger vi at mindske brugen af produkter med formaldehyd og isocyanater til fordel for sundere alternativer, som bidrager til et bedre arbejdsmiljø og indeklima.

Håndtering af kemiske produkter sker systematisk gennem kemiske risikovurderinger og faste procedurer i forbindelse med arbejdspladsvurderinger (APV). Samtidig underviser vi løbende vores medarbejdere i korrekt brug af værnemidler, kemikalielister og sikkerhedsdatablade, så kravene omsættes til konkret praksis på byggepladsen. Denne indsats understøtter både sikkerhed, kvalitet og bæredygtighed i det daglige arbejde.

C. KVALITET OG DOKUMENTATION Kvalitet og dokumentation er grundlæggende for vores tilgang til bæredygtighed. Materialeforbrug, arbejdsprocesser og håndtering af spild planlægges og dokumenteres via vores Kvalitetshåndbog, som er en integreret del af ledelsessystemet. Det sikrer en ensartet tilgang på tværs af projekter og en klar struktur for kvalitetssikring.

Vi har et vedvarende fokus på korrekt udførelse og løsninger med lang levetid, da holdbarhed og kvalitet er centrale bæredygtighedsparametre for os. På DGNB-projekter indgår der et særskilt DGNB-afsnit i kvalitetssikringen, som sikrer, at krav til dokumentation, materialer og udførelse håndteres systematisk og i overensstemmelse med projektets certificeringsniveau.

De daglige tiltag i driften og på byggepladserne suppleres af konkrete projekter, hvor bæredygtighed og genbrug er tænkt direkte ind i løsningerne. Et eksempel på dette er Kalmargade, hvor genanvendelse af eksisterende materialer har været et centralt element i projektet.

FORDELING AF KONTORVARME

Afdelingskontor	Opvarmningstype
Kolding	Fjernvarme
Odense	Fjernvarme
Aabenraa	Naturgas
Aarhus	Fjernvarme
Aalborg	Fjernvarme

FORDELING AF KØRETØJER

24,56%

er nulemissionskøretøjer

Diesel	82
EI (BEV)	28
Øvrige	4

For os er bæredygtighed ikke et selvstændigt tillæg, men en integreret del af den måde, vi planlægger og udfører vores arbejde på.

NYE BÆREDYGTIGE INITIATIVER

Med integrationen i JBH Entreprise i 2025 har vi fået adgang til flere ressourcer, fagspecialister og en stærkere organisatorisk understøttelse af bæredygtighedsarbejdet. Samlingen af administrationen på tværs af selskaberne betyder, at vi i højere grad kan trække på fælles viden, strukturer og erfaringer – særligt inden for kvalitet, miljø og arbejdsmiljø. Det giver os et solidt fundament for at videreudvikle vores bæredygtighedsindsats og arbejde mere systematisk med data, dokumentation og opfølgning.

Derfor kigger vi allerede nu ind i nye mulige initiativer, der har fokus på at gøre bæredygtighed endnu mere håndgribelig i hverdagen og sikre, at den tænkes ind tidligt i projekterne – fra tilbudsfasen og hele vejen gennem udførelsen.

CO₂, DATA OG MILJØMÅL Et centralt fokusområde fremadrettet er dokumentation og reduktion af CO₂-aftryk. Vi arbejder mod at kunne dokumentere CO₂-forbruget på alt nybyggeri og levere CO₂-regnskaber allerede i tilbudsfasen. Det giver bygherre og samarbejdspartnere et bedre beslutningsgrundlag og sikrer, at bæredygtighed indgår som et aktivt parameter fra projektets start.

Samtidig arbejder vi med at fastsætte konkrete miljømål for både projekter og drift. Gennem dataovervågning af indkøb – herunder brug af EPD'er og miljøvaredeklarationer – får vi et bedre overblik over materialernes miljøpåvirkning og kan træffe mere oplyste valg i projekterne. Her spiller samarbejdet med JBH Entreprise og JORTONs KMA-organisation en vigtig rolle i forhold til struktur, systematik og fælles værktøjer.

AFFALD, SORTERING OG GENANVENDELSE Et andet fokusområde er affald og genanvendelse på byggepladsen. Vi arbejder med systematisk registrering af affald og sortering, så mængder og fraktioner bliver mere synlige og kan følges over tid. Det skaber et bedre grundlag for dialog med bygherre og totalentreprenør om genbrug og alternative løsninger, hvor materialer kan få nyt liv frem for at blive kasseret.

Ved at styrke koordineringen på tværs af fag og entrepriser ønsker vi at bidrage aktivt til, at genanvendelse tænkes ind tidligere i projekterne. Erfaringerne fra blandt andet DGNB-projekter og konkrete genbrugstiltag danner her et vigtigt afsæt for den videre udvikling.

FÆLLES UDVIKLING OG FREMTIDIGE AMBITIONER På længere sigt er ambitionen, at bæredygtighed bliver en endnu mere integreret del af alle vores projekter – ikke som et særskilt krav, men som en naturlig del af kvalitet, planlægning og udførelse. Gennem det tætte samarbejde i JBH Entreprise får vi mulighed for løbende at udvikle og implementere nye metoder, arbejds-gange og materialer.

Vores tilgang vil fortsat være praktisk og realistisk. Bæredygtige løsninger skal fungere i hverdagen, understøtte produktionen og skabe værdi – både miljømæssigt, økonomisk og kvalitetsmæssigt. Med fælles ressourcer, vidensdeling og en stærkere organisatorisk ramme står vi bedre rustet til at løfte denne opgave fremadrettet.

Bæredygtige løsninger skal fungere i hverdagen, understøtte produktionen og skabe værdi – både miljømæssigt, økonomisk og kvalitetsmæssigt.

4

**SOCIAL
BÆREDYGTIGHED
OG ARBEJDSMILJØ**

INTERVIEW MED ARBEJDSMILJØANSVARLIG

CHRISTIAN BØDKER

SPECIFIKT FOR HUSTØMRERNE

Hvor ser du de største arbejdsmiljømæssige styrker – og udfordringer – hos Hustømmerne i dag? Hos Hustømmerne er en af de største styrker vores stærke tværgående samarbejde mellem afdelinger, faste arbejdspladsvurderings-dialoger (APV-dialoger) og klare arbejdsgange. Vi har en god struktur med årshjul og skabeloner, der gør det nemt at arbejde systematisk med forebyggelse. Derudover har vi arbejdet med at styrke kompetencerne hos medlemmer af arbejdsmiljøorganisationen (AMO-medlemmer) og ledere, så de har de rette værktøjer til at forbedre både fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

Udfordringerne ligger især i bevægelsesrelaterede arbejdsskader, som opstår ved uhensigtsmæssige adgangsveje og pladsindretning. Her skal vi fortsat have fokus på logistik og materialeflow. En anden udfordring er at sikre, at de tekniske hjælpemidler, vi stiller til rådighed, også bliver anvendt konsekvent på alle pladser.

Hvilke indsatser har vi haft mest succes med det seneste år, og hvorfor tror du, de har virket? Det seneste år har vi haft størst succes med at styrke kommunikationen på byggepladserne. Vi har prioriteret byggepladsbesøg fra AMO og direkte dialog med håndværkerne, hvilket har gjort det lettere at identificere udfordringer tidligt og handle hurtigt. Den personlige kontakt skaber tillid og gør arbejdsmiljøindsatsen mere nærværende, fordi vi kan tilpasse løsninger til den konkrete situation. Det har også øget engagementet hos håndværkerne, da de oplever, at deres input bliver taget alvorligt.

Hvad har 2025's stigning i arbejdsulykker lært os, og hvordan arbejder vi videre med den læring? Stigningen i arbejdsulykker har vist os, at selv mindre skader kan pege på strukturelle udfordringer i indretningen af arbejdsstederne. De fleste hændelser har været bevægelsesrelaterede – vrid, forstrækninger og slag – hvilket understreger behovet for bedre adgangsveje og mere hensigtsmæssige materialeflow. Vi har tidligere haft succes med at reducere ulykker ved at fokusere på specifikke kategorier, og den erfaring bruger vi nu til at målrette indsatsen mod pladsindretning og tekniske hjælpemidler. Målet er at skabe et mere sikkert og ergonomisk arbejdsmiljø, hvor risikoen for denne type skader minimeres.

KULTUR OG ADFÆRD

Hvordan arbejder vi med at skabe en stærk sikkerhedskultur blandt håndværkerne? Vi bygger sikkerhedskulturen op gennem løbende dialog og involvering. Når en byggeplads opstarter, afholder vi APV-dialogmøder, hvor vi gennemgår risici og tilpasser indsatsen til de konkrete arbejdsprocesser. Kulturen styrkes ved, at vi følger op undervejs, især når arbejdsprocesser ændrer sig, så sikkerhed altid er en integreret del af hverdagen. Den direkte dialog gør det nemmere at skabe ejerskab hos håndværkerne og sikrer, at arbejdsmiljøet bliver en fælles prioritet.

Hvad betyder det for arbejdsmiljøet, at kollegaer tør sige til og fra – og hvordan styrker vi den adfærd? Når kollegaer tør sige til og fra, skaber det et mere sikkert og trygt arbejdsmiljø, fordi risici bliver håndteret med det samme. Vi styrker adfærden ved at have åbne kommunikationskanaler mellem timelønnede og ledere og ved, at AMO besøger byggepladserne regelmæssigt for dialog og opfølgning. Når vi tager action på konkrete problemstillinger og løser dem hurtigt, oplever vi, at netværket omkring arbejdsmiljø bliver mere levende og engageret på tværs af afdelingerne.

Hvordan oplever du samarbejdet mellem ledelse, svende og lærlinge, når det gælder sikkerhed? Samarbejdet er generelt godt og præget af tillid. Der er en fælles forståelse af, at sikkerhed kommer først, og at de nødvendige hjælpemidler er til rådighed. Udfordringen ligger nogle gange i at sikre, at de hjælpemidler, der stilles til rådighed, også bliver anvendt konsekvent. Det kræver løbende dialog og opfølgning, så vi fastholder fokus på korrekt brug og forebyggelse.

FOREBYGGELSE OG TRIVSEL

Hvilke forebyggende indsatser vurderer du er vigtigst i forhold til at nedbringe ulykker og nedslidning? Planlægning er den mest afgørende faktor – når arbejdet er godt tilrettelagt, reduceres både tidspres og risici. Derudover er rotation i arbejdsopgaver vigtig for at undgå ensidige belastninger og nedslidning. Ved at kombinere god planlægning med varierende opgaver skaber vi et mere sikkert og bæredygtigt arbejdsmiljø.

Arbejdsmiljø handler også om trivsel – hvordan arbejder vi med det psykiske arbejdsmiljø på pladserne? Det psykiske arbejdsmiljø bliver kortlagt gennem en anonym spørgeskema-undersøgelse, hvor medarbejderne kan give kommentarer til deres svar. Den høje deltagelse (83%) giver et solidt grundlag for analyse, og i 2025 resulterede det i målrettede indsatser mod eks. mobning og dårligt samarbejde. Ved at bruge data kan vi identificere konkrete problemområder og handle hurtigt, så trivsel og samarbejde styrkes på tværs af pladserne.

FREMTIDIGE FOKUSOMRÅDER

Hvis du skal pege på tre områder, der bliver ekstra vigtige de næste 2-3 år – hvad vil du så fremhæve?

1. Et stærkt og sikkert arbejdsmiljø for vores lærlinge – de skal have en tryk start og gode vaner fra begyndelsen.
2. Forebyggelse gennem bedre planlægning af arbejdet – det er nøglen til at reducere både ulykker og nedslidning.
3. Dialogbaserede APV-processer – løbende opfølgning og involvering sikrer, at vi tilpasser indsatsen til virkeligheden på pladserne. underentreprenørerne inddrages i risikovurdering og planlægning, så alle arbejder efter samme standarder. På den måde bliver arbejdsmiljø og trivsel en integreret del af samarbejdet – ikke kun internt, men også i hele værdikæden.

Hvordan ser du udviklingen i krav og forventninger fra myndigheder, bygherrer og samarbejdspartnere? Kravene til et sikkert arbejdsmiljø bliver stadig skærpet, og bygherrerne er i stigende grad drivkraften bag denne udvikling. De ser sikkerhed som en investering, der giver bedre kvalitet og en positiv effekt på bundlinjen. Det betyder, at vi skal være endnu mere proaktive i vores dokumentation og kunne vise, at vi arbejder systematisk med både forebyggelse og opfølgning.

Hvilke teknologier, arbejdsmetoder eller værktøjer tror du kommer til at have størst betydning for sikkerhed på byggepladser fremover? Vi ser en tydelig bevægelse mod digitalisering og automatisering, som vil ændre måden, vi arbejder med sikkerhed på. Tre områder skiller sig især ud:

Robotteknologi og automatisering

Robotter til tunge og ensidige opgaver bliver mere udbredt. Det reducerer fysisk belastning og mindsker risikoen for skader. Samtidig ser vi exoskeletter til håndværkere, der aflaster kroppen ved gentagne løft. Disse løsninger er allerede i test og forventes at blive mere tilgængelige de næste år.

Digitale værktøjer og BIM

Building Information Modeling (BIM) udvikler sig fra 3D-modeller til 5D-løsninger, hvor sikkerhed kan planlægges i projekteringsfasen. Det betyder, at risici kan identificeres, før arbejdet starter, og at adgangsveje, materialeflow og tekniske hjælpemidler kan indarbejdes i planerne. Kombineret med sensorer og IoT på byggepladsen får vi realtidsdata om maskiner, materialer og arbejdsmiljø, hvilket gør det muligt at reagere hurtigt på farlige situationer.

Modulært byggeri og præfabrikation

Flere opgaver flyttes fra den åbne byggeplads til kontrollerede fabriksrammer. Det reducerer arbejdet i højden, minimerer uforudsigelige forhold og skaber et mere sikkert arbejdsmiljø. Samtidig understøtter det bæredygtighed og effektivitet.

ARBEJDSMILJØ OG TRIVSEL SOM EN DEL AF STRATEGIEN

Hos Hustømmerne ser vi arbejdsmiljø som alt andet end en boks, der skal krydses af. For os er det en del af vores DNA – en måde at drive virksomhed på. Vi er i en branche, hvor håndværk er fysisk, tempoet højt, og risikoen reel. Derfor er det afgørende, at vores medarbejdere møder ind til arbejdsdage, der er trygge, sunde og meningsfulde.

EN SIKKER KULTUR – IKKE BARE SIKKERHEDSRUTINER Vi arbejder løbende på at styrke en kultur, hvor kollegaer passer på hinanden, og hvor læring og ansvar følges ad. Vores KMA-team hjælper med data og indsigt, men det er menneskerne på pladserne, der skaber kulturen: når man lige siger "pas på der", deler en nærved-oplevelse – eller insisterer på at gøre tingene rigtigt første gang.

2025 bød på flere ulykker end vi ønsker. Det fortæller os, at vi ikke kun skal arbejde med regler og procedurer, men også med adfærd, vaner og dialog. Vores langsigtede ambition er klar: ingen skal komme til skade, når de går på arbejde hos os.

TRIVSEL ER MERE END FRAVÆR AF ULYKKER Vi tror på, at mennesker yder bedst, når de har det godt – fysisk og mentalt. Derfor har vi siden 2016 arbejdet målrettet med sundhed som en del af vores strategi. Det handler om stærke kroppe, gode vaner og fællesskaber, der gør det nemmere at vælge det sunde liv.

Fra Crossfit-hold til diætistrådgivning, fra lokale løbeevents til små hverdagstiltag – alt sammen er med til at styrke den mentale og fysiske robusthed, der er nødvendig i vores fag.

ET FÆLLESSKAB DER LØFTER Nye medarbejdere bliver taget godt imod med grundig oplæring, og vores interne app gør det let at dele viden, advarsler og gode historier på tværs af afdelinger. Vi tror på, at et stærkt fællesskab er en del af opskriften på et sikkert arbejdsliv – for man passer bedre på mennesker, man kender og arbejder tæt sammen med.

Arbejdsmiljø er ikke et projekt hos Hustømmerne. Det er et løfte til vores medarbejdere – og til alle, der bygger sammen med os.

INTERVIEW MED PROCES- OG UDVIKLINGSCEF

SANNE JOHNSEN

Hvad er din rolle som proces- og udviklingschef? Min rolle er kort fortalt at udvikle, optimere og sikre sammenhæng i vores processer – både internt og i samspil med JBH Entreprise. Min funktion skal sikre, at tingene hænger sammen på tværs af organisationen – mennesker, processer, systemer og ledelse.

Min vigtigste opgave – og også min største drivkraft – er udviklingen af vores medarbejdere. Jeg ser mig selv som bindeledet mellem strategi og praksis. For Hustømmerne er nærværende ledelse afgørende; udvikling sker ikke bag et skrivebord, men i fællesskab ude på byggepladserne.

Hvordan arbejder du med at koble strategi, bæredygtighed og hverdagens praksis på byggepladserne? For mig er bæredygtighed noget, man gør – ikke noget, man siger. Derfor arbejder jeg målrettet med at omsætte vores strategiske mål inden for både miljømæssig og social bæredygtighed til konkret praksis på byggepladserne. Det gør vi blandt andet ved:

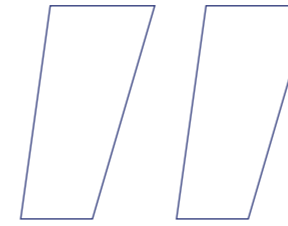
- At arbejde systematisk med handlingsplaner, så vores initiativer rent faktisk bliver implementeret i hverdagen.
- At indsamle erfaringer fra byggepladserne og bruge dem aktivt til at udvikle nye standarder og forbedringstiltag.
- At arbejde ærligt og praktisk – nogle ting lykkes, andre gør ikke, og vi lærer af begge dele.
- At integrere bæredygtighed i arbejdsmiljø, planlægning og kompetenceudvikling.

For mig handler bæredygtighed lige så meget om mennesker som om materialer. Derfor fylder arbejdsmiljø, trivsel og læring mindst lige så meget som CO₂-reduktion. Vi er samtidig i en branche, hvor bæredygtigt byggeri står højt på dagsordenen, og hvor der er stort fokus på at vælge de rigtige materialer hele vejen rundt.

Vores størrelse stiller krav til struktur og systematisk opfølgning på arbejds gange, og derfor bruger jeg en del af min tid på netop opfølgning.

En central del af vores strategi er at sikre ensartethed på tværs af organisationen.

Jeg har en klar ambition om, at al den knowhow og viden, vi besidder, skal bringes i spil og leve aktivt ude på alle vores byggepladser.

Fællesskabet er det, der gør os robuste – både når tingene kører, og når der opstår udfordringer.

Hvordan arbejder vi strategisk med det psykiske arbejdsmiljø – og hvorfor er det afgørende for både kvalitet og fastholdelse? Det psykiske arbejdsmiljø er en integreret del af vores DNA. Hustømmerne er bygget på et kooperativt fundament og et værdisæt, der forpligter os til at tage ansvar for både mennesker, samfund og miljø. Derfor har vi i mange år arbejdet med indsatser, som i dag indgår naturligt i den samlede ESG-tilgang.

Strategisk arbejder vi målrettet på at bevare og styrke en kultur, hvor trivsel prioriteres i både planlægning og opgaveløsning. Det gør vi blandt andet ved:

- At udvikle ledelseskompetencer hos både projektledere og sjakbajser/formænd, så de er klædt på til at lede med både faglighed og menneskelig forståelse.
- At have synlig og nærværende ledelse på byggepladserne samt en løbende og åben dialog med medarbejderne.
- At gennemføre årlige APV'er, som sikrer, at vi har et solidt og opdateret grundlag at arbejde ud fra.
- At arbejde systematisk med medarbejderudvikling som en aktiv del af vores fastholdelsespolitik – med fokus på reel opfølgning og eksekvering af de aftaler, der indgås.

Et godt psykisk arbejdsmiljø skabes også gennem stærke kollegiale relationer. Vi prioriterer både sociale og faglige arrangementer, fordi de styrker fællesskabet og gør det lettere at tage de svære samtaler, når det er nødvendigt. Åbenhed og ærlighed er afgørende – ingen leverer deres bedste arbejde under pres eller utryghed.

I en konkurrencepræget branche som vores er et sundt psykisk arbejdsmiljø helt afgørende – både for kvaliteten i det arbejde, vi leverer, og for vores evne til at fastholde dygtige medarbejdere.

Læringer fylder meget i vores kultur. Hvad betyder det for dig, at vi investerer i både deres faglige og sociale udvikling? Hele vores eksistensgrundlag er, at vi har dygtige håndværkere. Derfor er det ekstremt vigtigt for os, at vi bidrager til at uddanne både tømrere, snedkere og glarmestre.

Vi er i øjeblikket i gang med at oprette et internt akademi. Formålet med dette er netop at skabe en platform, hvor vi løbende kan sikre både den faglige og den sociale udvikling. Vi gør meget ud af arrangementer på tværs mellem timelønnede og funktionærer – både faglige og sociale.

Hustømmerne har for over 100 år siden defineret et værdisæt, som sikrer, at vi hver dag går på arbejde for at skabe bæredygtige arbejdspladser. Det er en stærk kultur, der er opbygget, og min og mine kollegers fornemmeste opgave er at værne om den kultur og de gode traditioner. Med andre ord behøver vi ikke opfinde den dybe tallerken igen.

Vores læringeindsats handler især om at skabe tryghed, fællesskab og faglig stolthed.

Den nye generation af læringer er bestemt ikke ringere end i "gamle dage". Tværtimod oplever jeg en jævn strøm af unge, engagerede mennesker med masser af gåpåmod. Jeg er nysgerrig på de unge mennesker og er helt overbevist om, at vi kan lære af hinanden på tværs af generationer.

Hvordan arbejder vi med at styrke fællesskabet på tværs af afdelinger og fag? Vores styrke som virksomhed ligger i det tværfaglige samarbejde. Derfor arbejder vi målrettet på at skabe relationer på tværs.

Vi har ERFA-grupper inden for en række områder, hvor der løbende afholdes møder. Herigennem sikrer vi både erfarings- og vidensudveksling samt fokus på udvikling.

Vi forsøger at opbygge en kultur, hvor man rækker ud og hjælper hinanden. Fællesskabet er det, der gør os robuste – både når tingene kører, og når der opstår udfordringer. Det er en af de byggesten, vi bygger vores fundament på.

Derudover har vi en intern kommunikationsplatform, som også understøtter fællesskabet på tværs af organisationen.

Hvis du skal beskrive din ambition for Hustømmerne de næste 3-5 år, hvad håber du så, vi er kendt for som arbejdsplads? De næste 3-5 år er min ambition, at vi konsoliderer Hustømmerne som en attraktiv arbejdsplads, der leverer høj faglig kvalitet gennem stærke processer, dygtige medarbejdere og en kultur, hvor mennesker trives.

Jeg tror på nærværende ledelse og tydelig kommunikation. Derfor vil jeg fortsat være tæt på driften – det er her, vi lærer, løfter og udvikler sammen. Jeg håber, vi er kendt for:

- At være branchens bedste arbejdsplads for håndværkere og læringer.
- At have et stærkt arbejdsmiljø, hvor både sikkerhed og trivsel prioriteres højt.
- At stå for ærlighed og ordentlighed.
- At bære et værdisæt videre, som bygger på mere end 100 års historie.
- At være en virksomhed, der inspirerer andre – både i branchen og i vores lokalsamfund

Derudover håber jeg, at vi er kendt for at skabe plads til flere kvinder i byggeriet. Selv om få kvinder vælger branchen i dag, vil vi gerne være en forgangsvirksomhed. Vi vil vise de unge piger, at der er plads til dem – og at det er muligt at skabe en karriere med både faglighed og stolthed i vores branche.

SOCIALE ASPEKTER AF BÆREDYGTIGHED

Social bæredygtighed handler for os om mennesker. Om at give plads – og give chancer. Vi ønsker at være en virksomhed, hvor alle kan trives, vokse og være stolte af at være en del af fællesskabet.

PLADS TIL ALLE – OG PLADS TIL FORSKELLIGHED Vi tror på, at mangfoldighed styrker håndværket. Når forskellige mennesker arbejder sammen, skaber det både bedre løsninger, stærkere hold og et mere levende arbejdsmiljø.

Derfor er lighed og inklusion ikke bare værdier hos os – det er praksis.

Vi ansætter og uddanner mennesker, der ikke altid får chancen andre steder. Unge med en kriminel fortid. Flygtninge med sproglige udfordringer. Seniorer, der stadig har meget at give. Fælles for dem er lysten til at bidrage – og for os er det lysten til at investere i mennesker.

Samarbejdet med High:five er et godt eksempel. Her hjælper vi unge videre i livet og ind i et fag, de kan være stolte af. Mange blomstrer, når de møder tillid og strukturerede rammer. Det er bæredygtighed, når det er bedst: når både mennesker og fag styrkes.

FLERE KVINDER I FAGET – EN NØDVENDIGHED, IKKE EN KAMPAGNE Vi vil være en af de virksomheder, der ændrer billedet af byggebranchen. Vi har allerede stærke kvinder i både lære og svendefunktioner, og vi fortæller gerne deres historier – fordi rollemodeller betyder noget.

Når vores glarmesterlærling vinder DM i Skills og tager til EM, sender det et klart signal: håndværk er for alle, og talent har intet køn.

UNGE MENNESKER OG LOKAL OPBAKNING Vi ønsker at bidrage til stærke lokalsamfund. Ikke kun ved at bygge huse – men ved at bygge muligheder. Derfor engagerer vi os i projekter, der giver unge en retning og en mulighed for at prøve håndværksfagene af.

“Gå til tømrer” er blevet et flagskib for os: hver tirsdag bygger unge i Aalborg deres egne ideer, lærer fagets grundprincipper og opdager glæden ved at skabe noget med hænderne. Målet er ikke, at alle skal være tømrere – men at flere får øje på værdien i håndværket og i fællesskabet omkring det. Indsatsen foregår i samarbejde med DUI.

VENSKABSØENKE MED FOLKESKOLEN Gennem flere år har vi haft skoleklasser på besøg for at bygge såkaldte venskabsbænke. Senest i foråret 2025 havde vi fornøjelsen af at byde 7B fra Mårslet Skole velkommen i forbindelse med deres jobsnuserforløb. Under kyndig vejledning fra to af vores tømrere og en tømrerlærling fik eleverne selv lov til at måle op, samle og montere en bænk, som efterfølgende placeres på skolen.

En venskabsbænk fungerer som et synligt samlingspunkt i skolegården – et sted, hvor man kan sætte sig, hvis man mangler nogen at være sammen med. På den måde kobler projektet håndværk med trivsel og fællesskab.

For os er det et konkret eksempel på social bæredygtighed i praksis. Eleverne får indblik i håndværksfagene og oplever glæden ved at skabe noget med hænderne. Samtidig bidrager vi til et initiativ, der understøtter inklusion og fællesskab blandt børnene.

Vi rækker ud til dem, der har det svært

Som virksomhed har vi desuden støttet flere lokale og landsdækkende organisationer, der arbejder for at mindske ulighed og styrke børns trivsel – bl.a. Dansk Julehjælp, Danske Hospitalsklovne og værestedet ved Sydhavnen i Aarhus. For os er det en måde at give tilbage til de fællesskaber, vi er en del af.

Under kyndig vejledning fra to af vores tømrere og en tømrerlærling fik eleverne fra 7B fra Mårslet Skole selv lov til at måle op, samle og montere en bænke, som efterfølgende placeres på skolen.

LÆRLINGE

LÆRLINGE HOS HUSTØMRERNE – ANSVAR OG UDVIKLING Hos Hustømmerne spiller lærlinge en central rolle i virksomhedens sociale bæredygtighed. Vi tror på, at lærlinge udvikler sig bedst, når de får ansvar, selvstændighed og praktisk erfaring i virkelige projekter – ikke kun gennem observation, men ved selv at stå med det faglige ansvar.

I vores projekter får lærlinge ofte lov til at planlægge og udføre opgaver på egen hånd under vejledning, frem for at stå på sidelinjen og se en svend udføre arbejdet. Det giver dem en unik mulighed for at kombinere faglig viden med praktisk erfaring, samtidig med at de lærer at tage ansvar, koordinere materialer og planlægge arbejdsprocesser.

STØRRE ANSVAR GIVER BEDRE FORSTÅELSE Når lærlingene selv håndterer både planlægning og udførelse, får de et langt dybere kendskab til, hvordan et byggeprojekt hænger sammen – fra idé til færdigt resultat. Den erfaring styrker både deres faglige kompetencer og forståelsen for samarbejde og logistik på byggepladsen.

TVÆRFAGLIGT SAMARBEJDE OG FÆLLESSKAB Lærlingene arbejder ofte sammen på tværs af fag, hvilket giver dem indsigt i, hvordan forskellige håndværksdiscipliner spiller sammen i et projekt. Det styrker både samarbejdsevner og forståelsen for helheden i byggeprocessen.

CASE

Selvstændige lærlinge-projekter i Kolding

Et eksempel på denne tilgang ses i et projekt, hvor lærlinge fra Hustømmerne fik ansvar for at renovere et fælleshus. Her stod lærlingene selv for planlægning, koordinering og udførelse af opgaver som udskiftning af køkken, vandskuring af vægge og andre håndværksmæssige detaljer.

Projektet gav lærlingene mulighed for at træffe beslutninger, anvende deres faglige viden i praksis og opleve, hvordan deres arbejde påvirker helheden i et byggeri. Erfaringen styrkede både deres selvtillid og faglige kunnen, samtidig med at de lærte at samarbejde effektivt på tværs af faggrænser.

Initiativet illustrerer, hvordan Hustømmerne arbejder målrettet med social bæredygtighed: ved at give lærlinge reelt ansvar, styrke deres kompetencer og forberede dem til et livslangt arbejdsliv i byggebranchen.

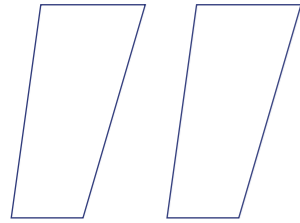

5

**OPSUMMERING OG
FREMIDSPERSPEKTIV**

Denne rapport er ikke en afslutning, men et afsæt. Den markerer begyndelsen på en mere synlig og struktureret bæredygtighedsrejse

OPSUMMERING OG FREMTIDSPERSPEKTIV

Denne bæredygtighedsrapport giver et samlet billede af, hvordan Hustømjerne arbejder med bæredygtighed i praksis – med afsæt i vores faglige kompetencer, vores måde at drive byggeplads på og vores ansvar for menneskene i og omkring virksomheden. Rapporten viser, at bæredygtighed hos Hustømjerne ikke er et isoleret initiativ, men en integreret del af vores hverdag, hvor kvalitet, korrekt udførelse, arbejdsmiljø og trivsel hænger tæt sammen.

PÅ TVÆRS AF RAPPORTENS AFSNIT TEGNER DER SIG EN RÆKKE CENTRALE HOVEDPUNKTER:

- Hustømjerne bygger på stærke håndværksmæssige kompetencer inden for træarbejde i fagentreprise, service, glarmester- og snedkeropgaver. Egenproduktion og faglig stolthed er fundamentet for både kvalitet og bæredygtige løsninger.
- Bæredygtighed omsættes i praksis gennem systematisk kvalitetssikring, materialeforståelse og korrekt udførelse – særligt i projekter med DGNB-krav, hvor dokumentation, samarbejde og tidlig dialog er afgørende.
- Erfaringerne fra DGNB-projekter har tydeliggjort entreprenørens centrale rolle i forhold til materialevalg, dokumentationskontrol og koordinering mellem bygherre, rådgivere og leverandører.
- Gennemsigtighed og ærlighed er et bevidst valg i rapporteringen. Selvom mange bæredygtige tiltag allerede er en del af hverdagen, er arbejdet med data, måling og systematik fortsat under opbygning.
- Social bæredygtighed og arbejdsmiljø er en integreret del af Hustømjerne måde at drive virksomhed på. Et sikkert arbejdsmiljø, trivsel og stærke fællesskaber betragtes som forudsætninger for kvalitet, produktivitet og langtidsholdbare løsninger.
- Medarbejdernes engagement, dialogbaserede arbejdsmiljøindsatser og en stærk sikkerhedskultur spiller en afgørende rolle for, at bæredygtighed skaber reel værdi på byggepladsen.

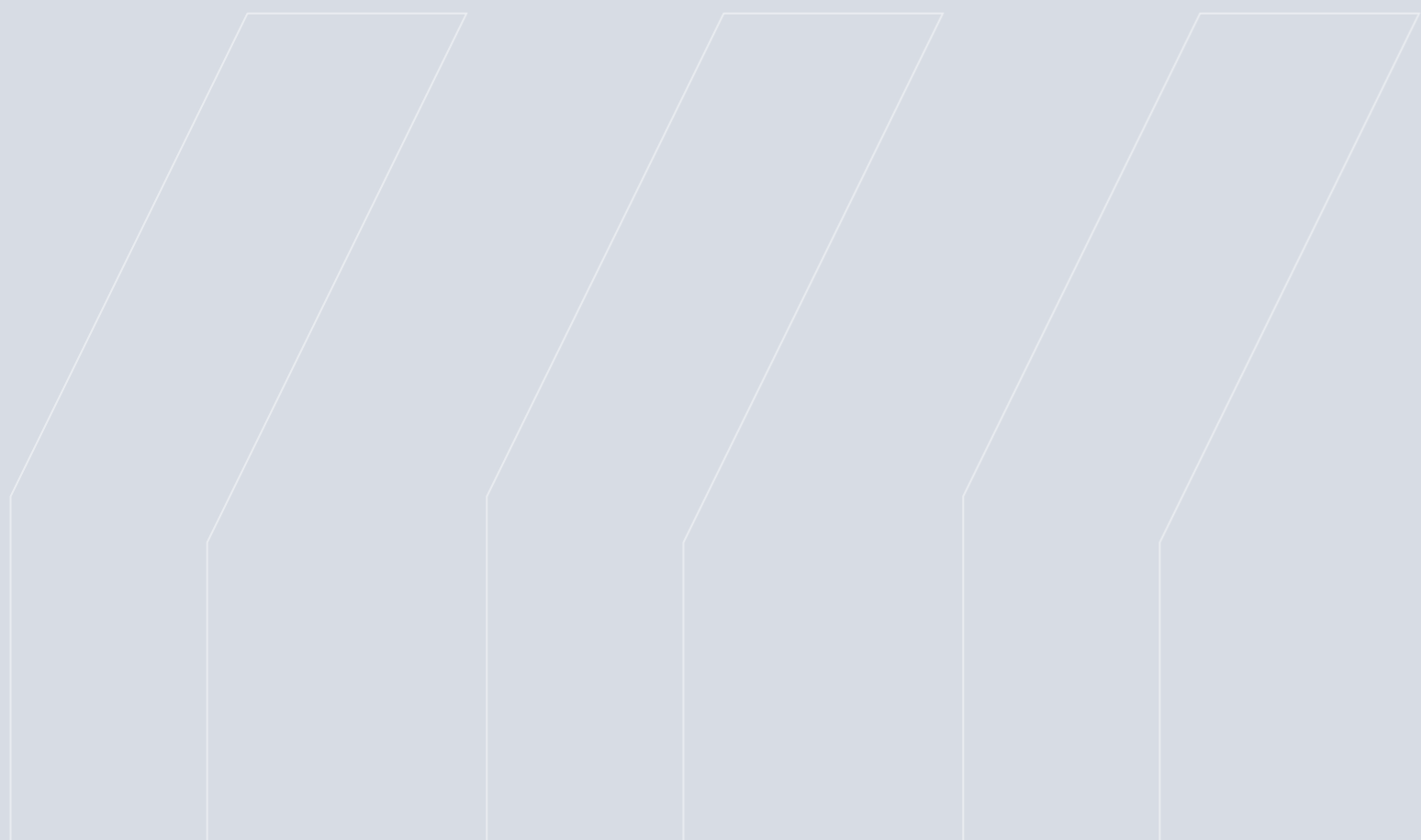
- Hustømjerne arbejder aktivt med social ansvarlighed gennem lærlingeuddannelse, inklusion og partnerskaber, der giver plads til forskellighed og bidrager til at styrke både mennesker og fag.

Rapporten peger samtidig frem mod en række vigtige fokusområder for den videre udvikling. I de kommende år vil Hustømjerne arbejde mere systematisk med dokumentation, data og opfølgning – herunder CO₂-registrering, miljømål, affaldssortering og brug af miljødata i tilbudsfasen. Ambitionen er at styrke beslutningsgrundlaget og sikre, at bæredygtighed tænkes ind tidligt i projekterne.

Inden for arbejdsmiljø og social bæredygtighed vil fokus fortsat være på forebyggelse gennem bedre planlægning, sikre adgangsveje, hensigtsmæssigt materialeflow og konsekvent brug af tekniske hjælpemidler. Dialogbaserede APV-processer, stærk lærlingeindsats og systematisk arbejde med både fysisk og psykisk trivsel vil være centrale elementer i udviklingen. Samtidig vil Hustømjerne fortsat tage socialt ansvar gennem uddannelse, inklusion og engagement i lokalsamfundene.

Integration i JBH Entreprise og det tætte samarbejde med JORTON giver nye muligheder for vidensdeling, fælles strukturer og organisatorisk understøttelse af bæredygtighedsarbejdet. Det skaber et stærkere fundament for at håndtere stigende krav til dokumentation, arbejdsmiljø og bæredygtige løsninger – uden at miste det praktiske og produktionsnære fokus, der kendetegner Hustømjerne.

Denne rapport er ikke en afslutning, men et afsæt. Den markerer begyndelsen på en mere synlig og struktureret bæredygtighedsrejse, hvor faglighed, arbejdsmiljø og social ansvarlighed går hånd i hånd. Med afsæt i vores værdier, erfaringer og samarbejder vil Hustømjerne fortsat arbejde for bæredygtige løsninger, der fungerer i hverdagen og skaber værdi – for projekterne, for medarbejderne og for de fællesskaber, vi er en del af.

HUSTØMRERNE

Katrinebjergvej 117
8200 Aarhus N

Tlf.: 8739 2999
CVR-nr.: 31 30 95 14

www.hustomrerne.dk